

คู่มือระบบประกันคุณภาพการศึกษาฯ ส่วนที่ 1

ประเด็นที่ 1.3 ตัวชี้วัดตามคู่มือการประเมินตนเองการวัดผลศักยภาพตาม
กลุ่มสถาบัน (กลุ่ม 2 การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม) สำนักงาน
ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

จุดเน้นตาม
กลุ่มสถาบัน

IQA-RMUTTO

ผู้รับผิดชอบภาพรวม

สำนักงานศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ

คู่มือ

ระบบประกันคุณภาพการศึกษา

เพื่อพัฒนาคุณภาพองค์กรมุ่งผลสัมฤทธิ์

ส่วนที่ 1 การรายงานการประกันคุณภาพการศึกษา (IQA RMUTTO)
ประเด็นที่ 1.3 ตัวชี้วัดตามคู่มือการประเมินตนเองการวัดผลศักยภาพตาม
กลุ่มสถาบัน (กลุ่ม 2 การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม) สำนักงาน
ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม(สป.อว.)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (IQA-RMUTTO)

คำนำ

การประกันคุณภาพการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

ทั้งนี้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้มีการปรับปรุงมาอย่างต่อเนื่องตามระบบการพัฒนาของสถาบันการศึกษา ปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สภาพสังคม เศรษฐกิจ ความรู้และทักษะในอนาคต ที่ตลาดแรงงานต้องการ ตลอดจนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกได้ดำเนินการทบทวนตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษา ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 และบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของอุดมศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 เป็นต้นไป สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก จึงได้จัดพิมพ์คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ ขึ้น เพื่อให้คณะและหน่วยงานในสังกัดใช้เป็นแนวทางในการกำกับและพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา ซึ่งเนื้อหาจะประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ/หน่วยงาน และระดับหลักสูตร แนวทางการวิเคราะห์และสรุปผลการประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดจนกระบวนการประเมินคุณภาพภายใน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้ จะเป็นคู่มือส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง อันจะเป็นกลไกสำคัญสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานของอุดมศึกษาที่ต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

สำนักงานศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 การประกันคุณภาพการศึกษา	4
1) เหตุผลและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา	
2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา	
3) การประกันคุณภาพการศึกษา	
4) ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา	
5) ความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพ	
บทที่ 2 การประกันคุณภาพการศึกษา	19
1) การประกันคุณภาพการศึกษารอบใหม่ (ปีการศึกษา 2561-2565)	
2) กระบวนการและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา (ปีการศึกษา 2561-2565)	
บทที่ 3 นิยามศัพท์	25
บทที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพองค์กรมุ่งผลสัมฤทธิ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	34
บทที่ 5 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ส่วนที่ 1 (IQA RMUTTO)	37
ประเด็นที่ 1.3 ตัวชี้วัดตามคู่มือการประเมินตนเองการวัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบัน (กลุ่ม 2 การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม(สป.อว.)	
ภาคผนวก	47

การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

1. เหตุผลและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

1.1 ความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา

ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัยการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการดังกล่าว มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว ปัจจุบันมีปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ ปัจจัยดังกล่าวคือ

- 1) คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิตภายในประเทศที่มีแนวโน้มแตกต่างกันมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคมโดยรวมของประเทศในระยะยาว
- 2) ความท้าทายของโลกาภิวัตน์ต่อการอุดมศึกษา ทั้งในประเด็นการบริการการศึกษาข้ามพรมแดน และการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต การประกอบอาชีพของบัณฑิตในอนาคต อันเป็นผลจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทั้งสองประเด็นต้องการการรับประกันของคุณภาพการศึกษา
- 3) สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถพัฒนาองค์ความรู้ และผลิตบัณฑิต ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล การพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ การพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน
- 4) สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ข้อมูลสาธารณะ (public information) ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเสีย ทั้งนักศึกษาผู้จ้างงานผู้ประกอบการรัฐบาลและประชาชนทั่วไป
- 5) สังคมต้องการระบบอุดมศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม (participation) มีความโปร่งใส (transparency) และมีความรับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้ (accountability) ตามหลัก ธรรมภิบาล
- 6) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในรวมถึงให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก โดยการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 7) คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศใช้มาตรฐานการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549 เพื่อเป็นกลไกกำกับมาตรฐานระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานระดับอุดมศึกษาจะได้ใช้เป็นกรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
- 8) กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 และคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2552 เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา

9) กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2554 เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมและกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานตามประเภทหรือกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่ม

10) กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2561 เพื่อให้สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และใช้เป็นกลไกระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน ในการส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามหลักการข้างต้น โดยมีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา จะครอบคลุมด้านผลลัพธ์ผู้เรียน การวิจัยและนวัตกรรม การบริการวิชาการแก่สังคม ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และการบริหารจัดการ ตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของประเภทสถาบัน โดยเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำคัญ คือ การจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีคุณลักษณะของคนไทยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาร่วมกับต้นสังกัดจำเป็นต้องพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อให้สถาบันได้มีการพัฒนามุ่งสู่วิสัยทัศน์ และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยระบบดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พรบ. และเป็นไปตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว มาตรฐานระดับชาติและนานาชาติ
- 2) เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า และสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวม ตามระบบคุณภาพและกลไกที่สถาบันนั้น ๆ กำหนดขึ้น โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดในองค์ประกอบคุณภาพต่างๆ ว่าเป็นไปตามเกณฑ์และได้มาตรฐาน
- 3) เพื่อให้หลักสูตร คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าและสถาบันอุดมศึกษาทราบสถานภาพของตนเองอันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพไปสู่เป้าหมาย (targets) และเป้าประสงค์ (goals) ที่ตั้งไว้ตามจุดเน้นของตนเอง
- 4) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนจุดแข็ง จุดที่ควรปรับปรุง ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงาน เพื่อนำไปปรับปรุงผลการดำเนินการในแต่ละระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับขีดความสามารถของสถาบัน
- 5) เพื่อให้ข้อมูลสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้มั่นใจว่าสถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนด
- 6) เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอุดมศึกษาในแนวทางที่เหมาะสม

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 และพระราชบัญญัติ การอุดมศึกษา พ.ศ.2562 ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

“มาตรฐานการศึกษาของชาติ” หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย ๔.๐ ที่แม้แตกต่างตามบริบทของท้องถิ่นและของ

สถานศึกษา แต่มีจุดหมายร่วมคือ “อํารงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก” สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งในมิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการเมือง ต่อไปนี้

การจัดการศึกษาของชาติจะต้องทำให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้เรียน อันเป็นผลที่เกิดจากการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษาจนถึงการอุดมศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษามีอิสระในการกำหนดแนวคิด ปรัชญา และวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษา ให้เป็นอัตลักษณ์และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียน

2.2 กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

การวางแผนอุดมศึกษาระยะยาว คือ แผนกำหนดทิศทางหรือแผนชี้แนะ เพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาในระยะยาว ประกอบด้วย แผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปีฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2533 - 2547) และแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปีฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) จากการประเมินผลที่ผ่านมาพบว่า แผนอุดมศึกษาระยะยาว ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และมองอนาคตร่วมกัน และมองเห็นทิศทางร่วมกัน แต่สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง สามารถจัดทำแผนพัฒนาของตนอย่างอิสระและมีเสรีภาพทางวิชาการ ทำให้ภาพรวมของการพัฒนาอุดมศึกษาไม่สอดคล้องกับทิศทางระยะยาวที่กำหนด ในการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี(พ.ศ. 2561 - 2580) ซึ่งอยู่ในยุคสมัยของการปฏิรูปประเทศในทุก ๆ ด้าน จึงกำหนดหลักการพื้นฐานและแนวคิดในการจัดทำแผนที่มุ่งหวังให้อุดมศึกษาเป็นหัวใจจักรในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ปฏิรูปการอุดมศึกษาทั้งระบบ และสร้างโอกาสในการเปลี่ยนแปลงการศึกษาทั้งระบบของประเทศ จากแนวคิดดังกล่าวแผนอุดมศึกษาระยะยาวต้องให้คํานิยม “อุดมศึกษา” ใหม่ ให้ชัดเจน โดยอุดมศึกษาต้องเป็นสมองของประเทศ ในการคิดวิเคราะห์เชิงรุก มีทฤษฎีมีตรรกะสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรม แสวงหาทางเลือกใหม่ และสร้างรากฐานการวิจัยเพื่อขับเคลื่อนชุมชนและสังคมในการพัฒนาประเทศแผนต้องนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระบบอุดมศึกษา ทั้งการปรับโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และการจัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ

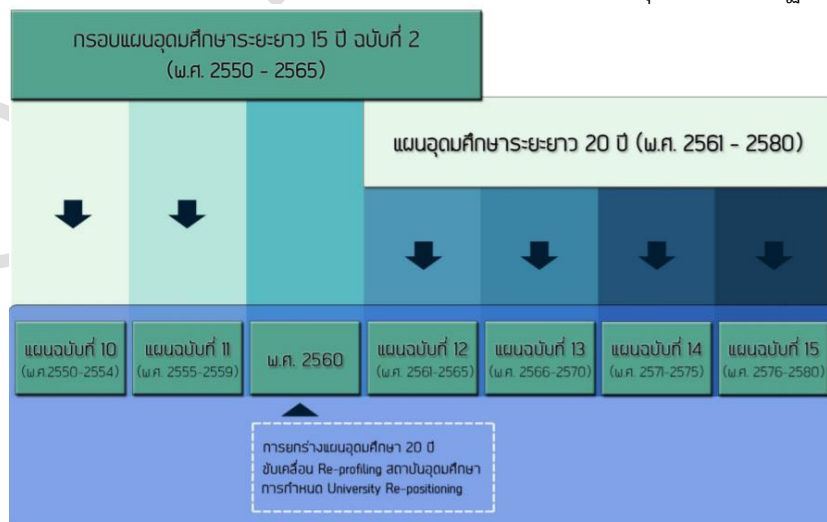
จากการทบทวนบทบัญญัติทางกฎหมาย นโยบาย และยุทธศาสตร์แสดงให้เห็นว่าทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ Thailand 4.0 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) และแผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 - 2579 ต่างมุ่งสร้างปัจจัยเพื่อเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศไปในทิศทางเดียวกัน โดยยึดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีเป็นหลักด้วยการสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจผ่านการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์การสร้างสังคมที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง การยกระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์สู่ศตวรรษที่ 21 และการปกป้องสิ่งแวดล้อมจากการกำหนด 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ให้เป็นกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต New Engine of Growth จึงทำให้เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาในอนาคตมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาอุดมศึกษา ประกอบด้วย แนวโน้มสภาพแวดล้อมที่สำคัญ 10 ประการ ได้แก่ แนวโน้มสภาพแวดล้อมภายนอก 5 ประการ คือ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและสังคม แนวโน้มและโอกาสทางเศรษฐกิจของประเทศ โลกาภิวัตน์การปรับเปลี่ยนบทบาทภาครัฐและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแนวโน้มสภาพแวดล้อมภายในระดับอุดมศึกษา 5 ประการ คือ คุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา การเข้าถึงบริการอุดมศึกษา ความเท่าเทียมและความเป็นธรรม ประสิทธิภาพการบริหาร และการตอบสนองกับบริบท

ที่เปลี่ยนแปลง ผลการวิเคราะห์พบว่า แนวโน้มสภาพแวดล้อมทั้ง 10 ประการนั้น มีผลกระทบต่อพัฒนา
 อุดมศึกษาในระดับที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้การกำหนดทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาอาจผันแปรไปตามแนวโน้ม
 แต่ละด้าน ทั้งที่เป็นโอกาสและอุปสรรค ตลอดจนจุดแข็งและจุดอ่อนของระบบอุดมศึกษา ดังนั้นการวางแผน
 อุดมศึกษาระยะยาว 20 ปีจึงมุ่งไปที่การเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ ประกอบด้วย การปรับเปลี่ยนทิศทางและบทบาท
 ของอุดมศึกษา (Re-Orientation) การปรับยุทธศาสตร์อุดมศึกษา (Re-Profilng) การปรับโครงสร้างการ
 ดำเนินงาน (Re-Structure) และการจัดองค์กรใหม่ (Re-Organization)

การกำหนดเป้าหมายเชิงหลักการของแผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปีสะท้อนให้เห็นเจตนารมณ์ เพื่อให้
 ระบบอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญเพื่อการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วย เป้าหมายด้านคุณภาพ หมายถึง คุณภาพ
 บัณฑิต คุณภาพการวิจัยและนวัตกรรม การพัฒนาสู่ความเป็นเลิศระดับโลก เป้าหมายด้านประสิทธิภาพ หมายถึง
 การบริหารแบบมืออาชีพ การบริหารต้นทุนคุณภาพ ประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต ธรรมภิบาล และประสิทธิภาพ
 การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม เป้าหมายด้านความเสมอภาค หมายถึง โอกาสและความหลากหลายของ
 ผู้รับบริการ กลไกการพัฒนากลุ่มผู้ด้อยโอกาส และการระดมทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เป้าหมายด้าน
 การตอบสนองบทบาทที่เปลี่ยนแปลง หมายถึง การปรับตัวของการผลิตบัณฑิตเข้าสู่ความต้องการที่เหมาะสม การ
 ลดช่องว่างทักษะของบัณฑิตกับความต้องการของนายจ้าง ความสัมพันธ์กับภาคการผลิตและชุมชน การสร้างงาน
 การเป็นผู้ประกอบการและการมีงานทำ และการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนสามารถใช้ประโยชน์จากการวิจัยและ
 นวัตกรรม

แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปีส่วนที่ 1 ประกอบด้วย วิสัยทัศน์วิถุประสงค์และยุทธศาสตร์หลัก 6
 ประการ ซึ่งเป็นการนำเสนอทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาในภาพรวม ที่สถาบันอุดมศึกษาและฝ่ายบริหารจะใช้เป็น
 หลักการร่วมกันในการวางแผนอุดมศึกษาให้ตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ ส่วนที่ 2 คือ การ
 วางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลง เป็นการจัดระบบอุดมศึกษาใหม่ โดยเน้นบทบาทภาครัฐ ทำหน้าที่กำกับดูแลระบบ
 อุดมศึกษา (Regulators) ซึ่งจะต้องแสดงบทบาทผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่วนสถาบันอุดมศึกษาคือผู้ที่ต้อง
 ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยอิสระและเสรีภาพทางวิชาการให้เกิดผลผลิตตามคุณภาพมาตรฐานที่กำหนด

แผนภาพที่ 1.1 ความสัมพันธ์ของแผนอุดมศึกษา
 (อ้างอิงจาก แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ถือเป็น แผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นกฎหมายบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2564 นั้น มีหลักการสำคัญคือ “ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะหน่วยงานหลักในภาคการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญ ดังกล่าว ดังนั้น ภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข ในสังคม” ของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ฉบับนี้ จึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์และวางเป้าหมายที่สามารถตอบสนองการพัฒนาที่สำคัญในด้านต่างๆ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผล ที่มุ่งหวังให้คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศ ในอนาคต ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพและด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ที่มุ่งหวัง ให้มีการผลิตครูได้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และมีสมรรถนะ ตามมาตรฐานวิชาชีพสามารถใช้ศักยภาพในการสอนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับ ความต้องการของการพัฒนาประเทศ ที่มุ่งหวังให้กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ การแข่งขันของประเทศ และมีองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพ และด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ที่มุ่งหวังให้การบริการการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกวัยในระดับที่เหมาะสมกับ สภาพบริบทและสภาพพื้นที่ ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านการเข้าถึงการให้บริการและด้านความเท่าเทียม ยุทธศาสตร์ 5 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ที่มุ่งหวัง ให้คนไทยได้รับโอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งตอบสนอง การพัฒนาในด้านการเข้าถึงการให้บริการ ด้านความเท่าเทียม และด้านประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ 6 ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ที่มุ่งหวังให้มีการใช้ทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณและบุคลากรได้อย่างคุ้มค่า ไม่เกิดการสูญเปล่า และมีความคล่องตัว ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านประสิทธิภาพ ในขั้นตอนการกำหนดสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ข้างต้นซึ่งประกอบด้วยเป้าหมายหลัก วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์นั้น จะเน้นให้ความสำคัญในการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2574 กับทิศทางที่จะพัฒนาการศึกษาในมิติต่างๆ ทั้งในมิติด้านความมั่นคง มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม และมิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐ รวมทั้งได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน (SWOT) ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการทั้งหมด ได้แก่ สถานการณ์ความขัดแย้งของคนภายในประเทศอันเนื่องมาจากปัญหาทางการเมือง ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางอันเนื่องมาจากสภาวะทางเศรษฐกิจ ปัญหาคุณภาพแรงงาน โครงสร้างประชากรเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัย การเปิดเสรีภายใต้ข้อตกลงเขตเศรษฐกิจอาเซียน การก้าวกระโดดของเทคโนโลยีไปสู่สังคมดิจิทัล เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (SDGs) อำนาจหน้าที่ของ

กระทรวงศึกษาธิการตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (มาตรา 44) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รวมทั้งใช้ผลการประเมินของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่ผ่านมา การตรวจสอบสถานภาพด้านต่างๆ ของกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน และการคาดการณ์แนวโน้มการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในอนาคตมาใช้ในการร่วมวิเคราะห์ สำหรับการนำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ไปสู่การปฏิบัติ(Implement) จะเน้นให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดสาระสำคัญของแผนพัฒนาฯ ไปสู่ การจัดทำแผนปฏิบัติราชการของทุกองค์กรหลักและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีเงื่อนไข ที่สำคัญคือการกำหนดเจ้าภาพหลักผู้รับผิดชอบในแต่ละตัวชี้วัดของแผนฯ และใช้กลไกการกำกับ ติดตาม รายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค สำหรับการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการในระดับพื้นที่ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา นั้น จะมีคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เป็นกลไกหลักในการประสานงานร่วมกับภาคเอกชน สถานประกอบการ และภาคประชาสังคมอันได้แก่ ครอบครั้ว ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา และ สถาบันทางสังคมอื่นๆ เพื่อให้เป็นไปตามแนวนโยบายประชารัฐ ทั้งนี้ ในการประเมินผลความสำเร็จของแผนพัฒนาการศึกษา เมื่อได้รวบรวมข้อมูลสถิติที่สะท้อนผลการดำเนินงานจริงในแต่ละตัวชี้วัดและนำมาเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายตามที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาฯ จะสามารถประเมินความสำเร็จ ทั้งในภาพรวมของแผนพัฒนาการศึกษาฯ และสามารถประเมินผลในระดับยุทธศาสตร์โดยจะมีการประเมิน ในช่วงระยะครึ่งแผนฯ ก่อน (ประมาณปี 2562) เพื่อทำการพิจารณาทบทวนปรับปรุงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น หลังจากนั้นจึงทำการประเมินเมื่อสิ้นสุดระยะของแผนพัฒนาการศึกษาฯ อีกครั้ง ในปี 2564 เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการวิเคราะห์จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2565 - 2569) ต่อไป

2.3 การปฏิรูประบบอุดมศึกษา

ระบบอุดมศึกษาเป็นระบบที่มีความซับซ้อน อยู่ภายใต้ระบบอุดมศึกษาใหญ่ของประเทศ มีพระราชบัญญัติการอุดมศึกษาพ.ศ.2562 เป็นกฎหมายแม่บทที่มีผลบังคับใช้กับสถาบันอุดมศึกษาทุกประเภท ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีแผนยุทธศาสตร์อุดมศึกษา ระยะยาว 20 ปี (2561-2580) เป็นแผนนำทางในการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาของแต่ละกลุ่มและแต่ละสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นองค์กรนิติบุคคลเป็นกรอบดำเนินงานของสถาบันภายใต้กฎหมายที่กำหนด เมื่อบริบทเปลี่ยน นโยบายระดับชาติและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทอุดมศึกษาต่อการพัฒนาประเทศเปลี่ยน ระบบอุดมศึกษาก็ต้องปรับเปลี่ยนให้ทัน โดยคำนึงถึงข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง บางมาตราที่เป็นข้อจำกัดในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาตามแผนพัฒนาประเทศไทย 4.0 ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในการตอบสนองต่อนโยบายระดับชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี (2561–2580) ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้รายงานผลการศึกษาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกที่เกิดขึ้นในระบบต่างๆ ของเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะความก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีดิจิทัล ระบบเชื่อมต่อข้อมูลของทุก

สิ่ง (IoT) ปัญญาประดิษฐ์ (AI) อันเป็นปัจจัยเร่งการเปลี่ยนแปลงวิถีการปฏิบัติงานในระบบย่อยอื่น ๆ ของโลกและของประเทศ ให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ระบบอุดมศึกษาเป็นระบบย่อย (Sub-system) ในระบบใหญ่ของสังคม (Social system) การเปลี่ยนแปลงของระบบใหญ่และระบบย่อยอื่น ๆ ในสังคมโลก ย่อมมีผลกระทบต่อระบบการศึกษาและอุดมศึกษาที่เป็นระบบย่อยในระบบใหญ่นั้นด้วย รูปแบบการผลิตของระบบอุดมศึกษาอยู่ในยุคเปลี่ยนผ่านจากรูปแบบ Supply side สู่ Demand side ต้องทำงานร่วมกับระบบย่อยอื่น ๆ อันมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ระบบอุดมศึกษาจึงต้องปฏิรูปตนเองให้สามารถทำงานร่วมกับระบบอื่นในบริบทที่เปลี่ยนแปลงของศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวความคิดการปฏิรูประบบอุดมศึกษา เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใหม่ที่ต้องการจะเกี่ยวข้องใน 4 เรื่องหลัก ประกอบด้วย

1. Re-Orientation การกำหนดทิศทางของระบบอุดมศึกษาใหม่ ปรับทิศทาง บทบาท ความรับผิดชอบ สถานะ กลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งความชอบธรรมในการดำรงอยู่ของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อรองรับบริบทของโลกและของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป

2. Re-Profiling การปรับยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา การประเมินตนเอง กระบวนการพัฒนาตนเองตามยุทธศาสตร์เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำเอาจุดเด่นและศักยภาพความเข้มแข็งใน 4 พันธกิจหลักมาใช้ เพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ ทั้งในสถานการณ์ปัจจุบัน และอนาคตได้อย่างยั่งยืน

3. Re-Structure การปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตกำลังคน การวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม โครงสร้างบุคลากรและการบริหารงานบุคคล โครงสร้างต้นทุน รายได้ ค่าใช้จ่ายในระบบอุดมศึกษา โครงสร้างการทำงานร่วมกันของภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรม ภาคเอกชน กับสถาบันอุดมศึกษาในฐานะเป็น Service Provider ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ตอบสนองภาคผู้ผลิตในฐานะผู้ใชผลผลิตที่เกิดจากสถาบันอุดมศึกษา เพื่อบูรณาการให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานอย่างมีเอกภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งในเชิงนโยบายและคุณภาพอุดมศึกษา

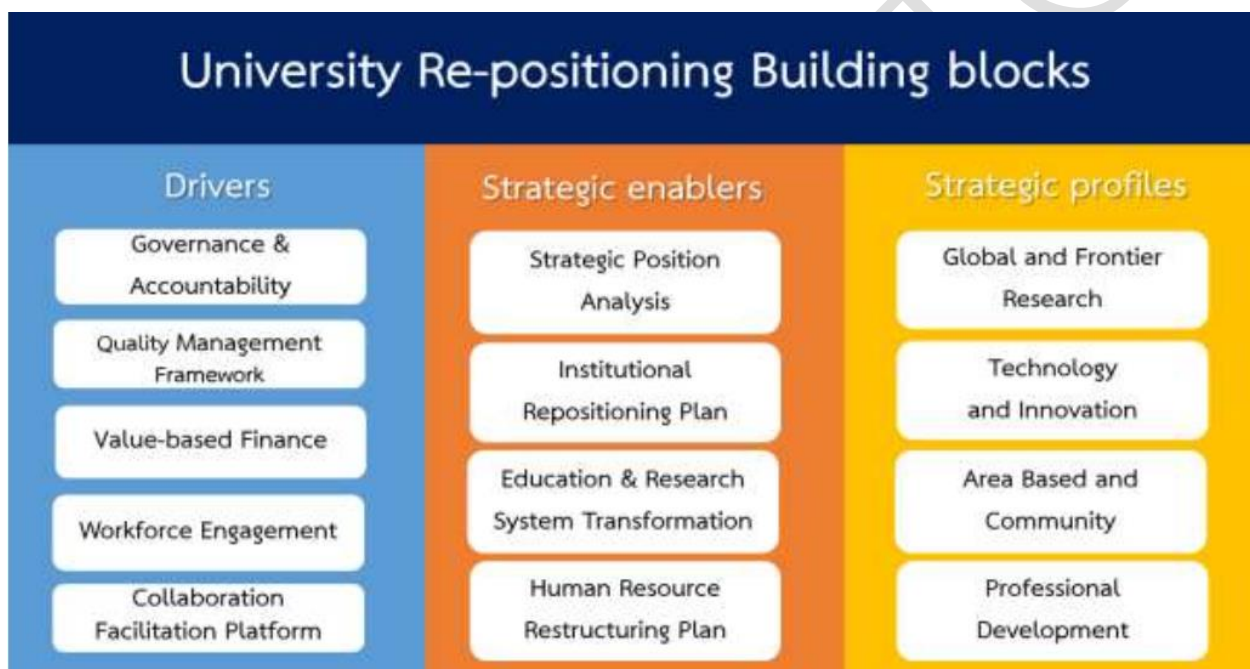
4. Re-Organization การจัดองค์กรเพื่อการบริหารระบบอุดมศึกษาใหม่ โดยเฉพาะองค์กรภาครัฐที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแล กำหนดนโยบาย มาตรฐาน การจัดสรรทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล อุดมศึกษา การสร้างความเป็นอิสระในการบริหารจัดการภายในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้การขับเคลื่อนศักยภาพ อุดมศึกษาใหม่ เป็นกลไกส่วนหนึ่งของการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มขีดความสามารถและศักยภาพบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล

เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งได้ใช้ความสามารถและศักยภาพของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิรูประบบอุดมศึกษาจะใช้วิธีการกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม เรียกว่า การกำหนดกลุ่ม อุดมศึกษาเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic focus) ซึ่งเป็นเครื่องมือเชิงระบบของรัฐ ในการเสริมสร้างขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศ ที่ต้องอาศัยทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็น สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติและทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี ภายใต้จุดเด่นและ ศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษา ด้วยการสนับสนุนทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดกลุ่ม สถาบันอุดมศึกษาเชิงยุทธศาสตร์เป็นการขับเคลื่อนเชิงระบบ เพื่อสนับสนุนการปฏิรูปสถาบันอุดมศึกษาให้ ขับเคลื่อนไปสู่ทิศทางที่ต้องการ

สถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิรูประบบการบริหารจัดการสถาบันให้มีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายที่ชัดเจน ใช้หลักธรรมาภิบาล มีระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคลากรและการทำงานแบบร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ การดำเนินงานการกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเชิงยุทธศาสตร์ (University Re-positioning Building Block) ดังแผนภาพที่ 1.2

สถาบันอุดมศึกษาแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มตามจุดเน้นเชิงยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1) การวิจัยระดับแนวหน้าของโลก (Global and Frontier Research)
- 2) การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technology and Innovation)
- 3) การพัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่ (Area-Based and Community)
- 4) การผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพสาขาต่าง ๆ (Professional Development)

แผนภาพที่ 1.2 แนวคิดการดำเนินงานการกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเชิงยุทธศาสตร์ (อ้างอิงจาก แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580)

2.4 มาตรฐานการอุดมศึกษา

ที่ปรากฏตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2561 เรื่องมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.2561 ประกอบด้วยมาตรฐาน 5 ด้าน ได้แก่มาตรฐานด้านผลลัพธ์ผู้เรียน มาตรฐานด้านการวิจัยและนวัตกรรม มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ มาตรฐานด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ที่ต้องการ พัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 จะต้อง อารงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก นั่นคือเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคม เป็นฐานในการพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน ดังต่อไปนี้ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์ นวัตกรรม และ พลเมืองที่เข้มแข็ง

นอกเหนือจากมาตรฐานการอุดมศึกษาที่เป็นมาตรฐานแม่บทแล้ว คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำ **มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา** ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2551 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาตามกลุ่มสถาบันที่มีปรัชญา วัตถุประสงค์ และพันธกิจในการจัดตั้งที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วยมาตรฐานหลัก 2 ด้าน คือ มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา และมาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา และกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง และกลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก นอกจากนี้ ยังได้จัดทำ**กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552** เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา โดยกำหนดให้คุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขาวิชาต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.5 กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา

หลังจากที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาได้เสนอระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ซึ่งคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2543 ได้มีมติเห็นชอบกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) ซึ่งต่อมาได้จัดทำเป็น**ประกาศทบวง มหาวิทยาลัย เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2545** เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ สาระสำคัญของประกาศฉบับนี้ระบุให้ทบวงมหาวิทยาลัยสนับสนุนและส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาจากภายใน หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก รวมถึงสนับสนุนให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษาขึ้นในแต่ละคณะวิชาหรือสถาบันอุดมศึกษา เพื่อกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ แนวทาง วิธีการ ตรวจสอบและประเมินระบบกลไกและประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละคณะวิชาหรือสถาบันอุดมศึกษา

หลังจากดำเนินการตามประกาศฉบับปี พ.ศ.2545 ไประยะหนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงได้จัดทำ**กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาพ.ศ. 2546** เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในมาตรา 5 และมาตรา 47 วรรคสองโดยสาระสำคัญเกี่ยวกับระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในของกฎกระทรวงฉบับนี้ยังคงไว้ตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัยฯ พ.ศ.2545 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ถือปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่อง ต่อมาในปี 2553 กระทรวงศึกษาธิการได้ออก**กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553** แทนฉบับเดิม โดยรวมการประกันคุณภาพภายในและภายนอกของการศึกษาทุกระดับไว้ในฉบับเดียวกัน โดยมีการปรับให้คณะกรรมการ

ประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษาทำหน้าที่หลัก 2 ประการคือ 1) วางระเบียบหรือออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษาและ 2) เสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษา โดยนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการปรับเปลี่ยนให้ระบบการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย การประเมินคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพ และกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้มีการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทราบ รวมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

3. การประกันคุณภาพการศึกษา

ก่อนมีประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ทบวงมหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาและได้จัดทำประกาศทบวงมหาวิทยาลัยเรื่องนโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษามาตั้งแต่ปี พ.ศ.2539 เพื่อเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาตามหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ การให้เสรีภาพทางวิชาการ (academic freedom) ความมีอิสระในการดำเนินการของสถาบัน (institutional autonomy) และความพร้อมของสถาบันที่จะรับการตรวจสอบคุณภาพจากภายนอกตามหลักการของความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability)

ต่อมาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ สนับสนุนทรัพยากร ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาระดับปริญญาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่งและกฎหมายที่เกี่ยวข้องสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงมีหน้าที่ร่วมกับสถานศึกษาในการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แนวทางการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

3.1.1 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ด้วยกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ข้อ 33 ให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพ โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการและความมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องและเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก สถาบันจึงมีอิสระในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมสอดคล้องกับระดับการพัฒนาของสถาบัน โดยอาจเป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้กันแพร่หลายในระดับชาติหรือนานาชาติ หรือเป็นระบบเฉพาะที่สถาบัน

พัฒนาขึ้นเอง แต่ไม่ว่าจะจะเป็นระบบคุณภาพแบบใด จะต้องมีการวางแผนการทำงานที่เริ่มต้นจากการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบประเมิน และการปรับปรุงพัฒนา ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการกิจของสถาบัน บรรลุเป้าประสงค์และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันก็เป็นหลักประกันแก่สาธารณชนให้มั่นใจว่า สถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพหลักประกันที่สำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพและตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

หลักการสำคัญในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษามีดังต่อไปนี้

1) ส่งเสริมพันธกิจหลักและพันธกิจสนับสนุนของการอุดมศึกษาภายใต้ความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553

2) เป็นระบบประกันคุณภาพการศึกษายภายในที่ครอบคลุมปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ ซึ่งสามารถส่งเสริมและนำไปสู่ผลลัพธ์ของการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา รอบใหม่ ประกอบด้วย การประกันคุณภาพระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยจะเริ่มใช้ในปีการศึกษา 2557

- ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร มีการดำเนินการตั้งแต่ การควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพ การพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินฯ จะมุ่งไปที่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าการประเมินคุณภาพ เพื่อให้สามารถส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กำหนด สะท้อนการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

- ระบบการประกันคุณภาพภายในระดับคณะและระดับสถาบัน เป็นการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่คณะและสถาบันพัฒนาระบบประกันคุณภาพ โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการและควมมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษา ซึ่งจะประเมินตามระบบประกันคุณภาพการศึกษายภายในที่คณะและสถาบันต้องการให้คณะและสถาบันพัฒนาตามศักยภาพและประเภทของกลุ่มสถาบัน ซึ่งเป็นการประเมินความเข้มแข็งทางวิชาการ

4) ให้อิสระกับสถาบันอุดมศึกษาในการออกแบบระบบประกันคุณภาพการศึกษายภายใน

5) เชื่อมโยงกับระบบคุณภาพอื่นที่กำหนดและเป็นนโยบายของ กก. โดยเฉพาะเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และการเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายนอกของ สมศ. เพื่อไม่ให้เป็นการทำงานซ้ำซ้อนเกินความจำเป็นหรือสร้างภาระการทำงานของหน่วยงาน

3.1.2 มาตรฐาน ตัวชี้วัด และเกณฑ์ประเมินคุณภาพ

มาตรฐานที่เป็นกรอบสำคัญในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา คือ มาตรฐานการอุดมศึกษา ในขณะเดียวกันสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอีกมาก เช่น เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. หรือกรอบการปฏิบัติราชการตามมิติด้านต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในกรณีมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นต้น

กำหนดตัวชี้วัด เป็น 2 ประเภท คือ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ และตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ ดังนี้

1) ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพจะระบุเกณฑ์มาตรฐานเป็นข้อๆ กำหนดเกณฑ์การประเมินตัวชี้วัดเป็น 5 ระดับ มีคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 การประเมินเชิงคุณภาพนี้จะมีทั้งการนับจำนวนข้อและระบุว่าการดำเนินงานได้กี่ข้อ ได้คะแนนเท่าใด กรณีที่ไม่ดำเนินการใดๆ หรือดำเนินการไม่ครบที่จะได้ 1 คะแนน ให้ถือว่าได้ 0 คะแนน และการ

ประเมินโดยกำหนดการให้คะแนนตามที่ได้คณะหรือสถาบันดำเนินการ และกรรมการประเมิน (peer review) จะพิจารณาผลการดำเนินการนั้นๆ ร่วมกันก่อนที่จะบันทึกคะแนน โดยมีระดับคะแนนอยู่ระหว่าง 0-5

2) ตัวชี้วัดเชิงปริมาณอยู่ในรูปของร้อยละหรือค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนนระหว่าง 1 ถึง 5 โดยเป็นค่าต่อเนื่อง (มีจุดทศนิยม) สำหรับการแปลงผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด (ซึ่งอยู่ในรูปร้อยละหรือค่าเฉลี่ย) เป็นคะแนนทำโดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ โดยที่แต่ละตัวชี้วัดจะกำหนดค่าร้อยละหรือค่าเฉลี่ยที่คิดเป็นคะแนนเต็ม 5 ไว้

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ได้กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ นำไปใช้เป็นแนวทาง (Guideline) ในการจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในของแต่ละสถาบันตามความสมัครใจภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบันอุดมศึกษา โดยระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในจะครอบคลุมพันธกิจหลัก 4 ประการของการอุดมศึกษาและพันธกิจด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ (1) พันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต (2) พันธกิจด้านการวิจัย (3) พันธกิจด้านการบริการวิชาการ (4) พันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ สำหรับการประกันคุณภาพระดับหลักสูตร จะเน้นพันธกิจในด้านการผลิตบัณฑิตเป็นสำคัญ ส่วนพันธกิจด้านอื่นๆ จะเป็นการบูรณาการเข้าไว้ด้วยกัน หากเป็นตัวชี้วัดในระดับคณะและสถาบันจะครอบคลุมพันธกิจหลักของการอุดมศึกษา รวมทั้งการบริหารจัดการได้ทั้งหมด ซึ่งสามารถชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานและหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจเหล่านั้นได้ทั้งหมด ในบทที่ 4 ถึงบทที่ 6 ของคู่มือฉบับนี้จึงได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปเป็นกรอบในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตั้งแต่ระดับหลักสูตร ระดับคณะและระดับสถาบัน การพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินจะมุ่งไปที่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าการประเมินคุณภาพ เพื่อให้สามารถส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม การดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กำหนด สะท้อนการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นควรเชื่อมโยงหรือเป็นเรื่องเดียวกันกับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยการประกันคุณภาพการศึกษาเน้นที่ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ ซึ่งภายในตัวชี้วัดที่เป็นกระบวนการให้สามารถสะท้อนผลลัพธ์ของการดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าวด้วย

3.1.3 กลไกการประกันคุณภาพ

ในด้านของกลไกการประกันคุณภาพ ผู้ที่มีความสำคัญส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง คือ คณะกรรมการระดับนโยบายและผู้บริหารสูงสุดของสถาบันที่จะต้องให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและเข้าใจร่วมกันทุกระดับ โดยมอบหมายให้หน่วยงานหรือคณะกรรมการรับผิดชอบในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของคณะกรรมการหรือหน่วยงานนี้ คือ การจัดระบบประกันคุณภาพ พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินคุณภาพที่เหมาะสมสำหรับคณะและสถาบัน ระบบประกันคุณภาพที่ใช้ต้องสามารถเชื่อมโยงให้เกิดคุณภาพของการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับหลักสูตร ระดับคณะวิชา ไปจนถึงระดับสถาบัน โดยอาจจำเป็นต้องจัดทำคู่มือคุณภาพในแต่ละระดับเพื่อกำกับการดำเนินงาน แต่ที่สำคัญคณะกรรมการหรือหน่วยงานนี้ต้องประสานงานและผลักดันให้เกิดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถใช้งานร่วมกันได้ทุกระดับ

3.1.4 ระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ

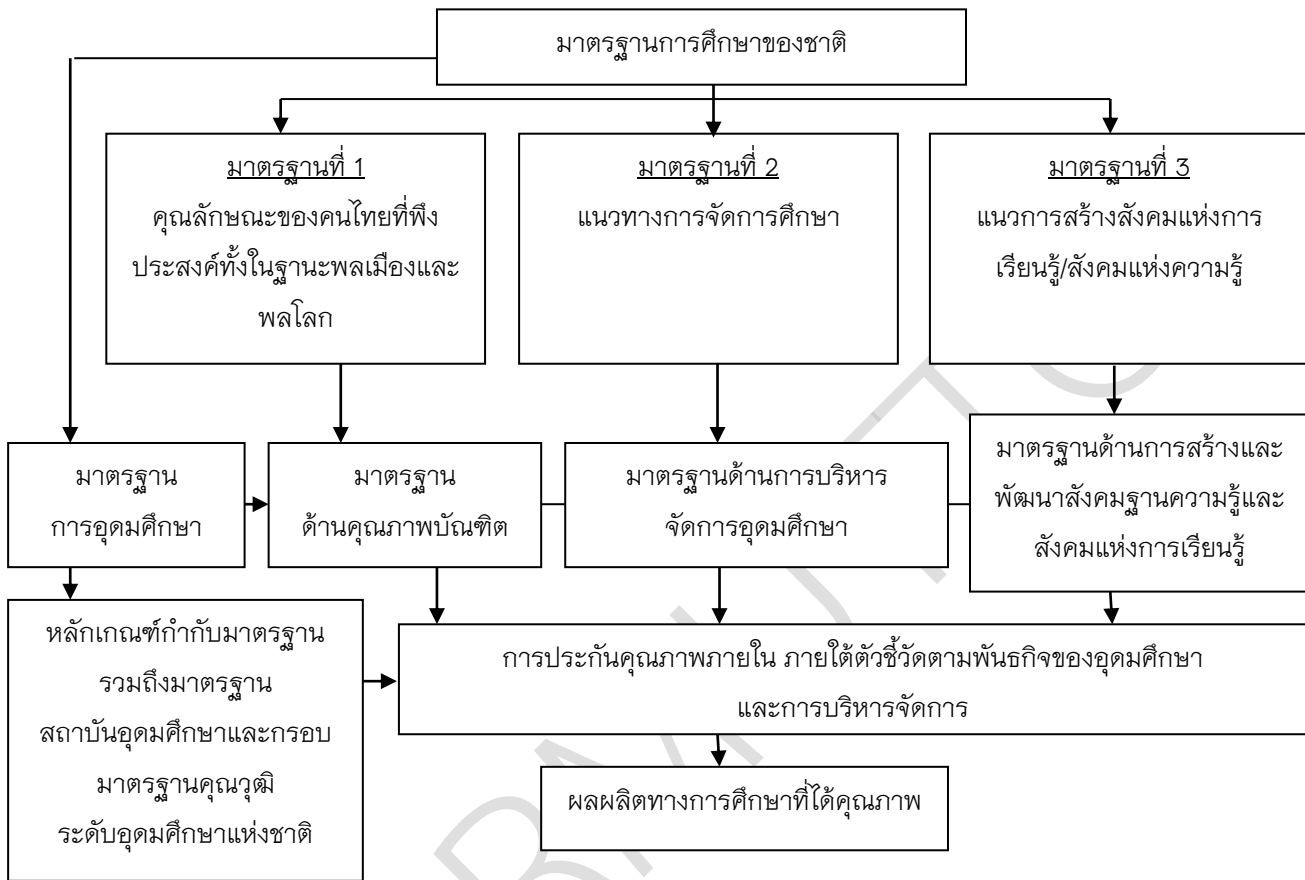
การวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเป็นสิ่งจำเป็นในกระบวนการประกันคุณภาพ การวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจะไม่สามารถทำได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ หากปราศจากฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศที่เป็นจริง ถูกต้องตรงกันทุกระดับตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับหลักสูตร คณะวิชา และสถาบัน ตลอดจนเป็นข้อมูลที่สามารถเรียกใช้ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ระดับสารสนเทศที่ดี มีประสิทธิภาพ จึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา และส่งผลต่อคุณภาพในทุกขั้นตอนการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบประเมิน ตลอดจนถึงการปรับปรุงและพัฒนา

4. ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในหมวด 5 ที่ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา 34 ได้กำหนดให้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา คณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อใช้เป็นกลไกระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษาและระดับหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายการพัฒนาการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาต่อไป มาตรฐานการอุดมศึกษาที่จัดทำขึ้นฉบับนี้ได้ใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติที่เปรียบเสมือนร่มใหญ่เป็นกรอบในการพัฒนา โดยมีสาระสำคัญที่ครอบคลุมเป้าหมายและหลักการของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยและเป็นมาตรฐานที่คำนึงถึงความหลากหลายของกลุ่มหรือประเภทของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ทุกสถาบันสามารถนำไปใช้กำหนด พันธกิจและมาตรฐานของการปฏิบัติงานได้

คณะกรรมการการอุดมศึกษายังได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานอื่นๆ อาทิ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา หลักเกณฑ์การขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาในระบบการศึกษาทางไกล หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาประเมินคุณภาพการจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีความทัดเทียมกันและพัฒนาสู่สากล ซึ่งทำให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างยืดหยุ่น คล่องตัว และต่อเนื่องในทุกระดับการศึกษา ตลอดจนสะท้อนให้เห็นถึงมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

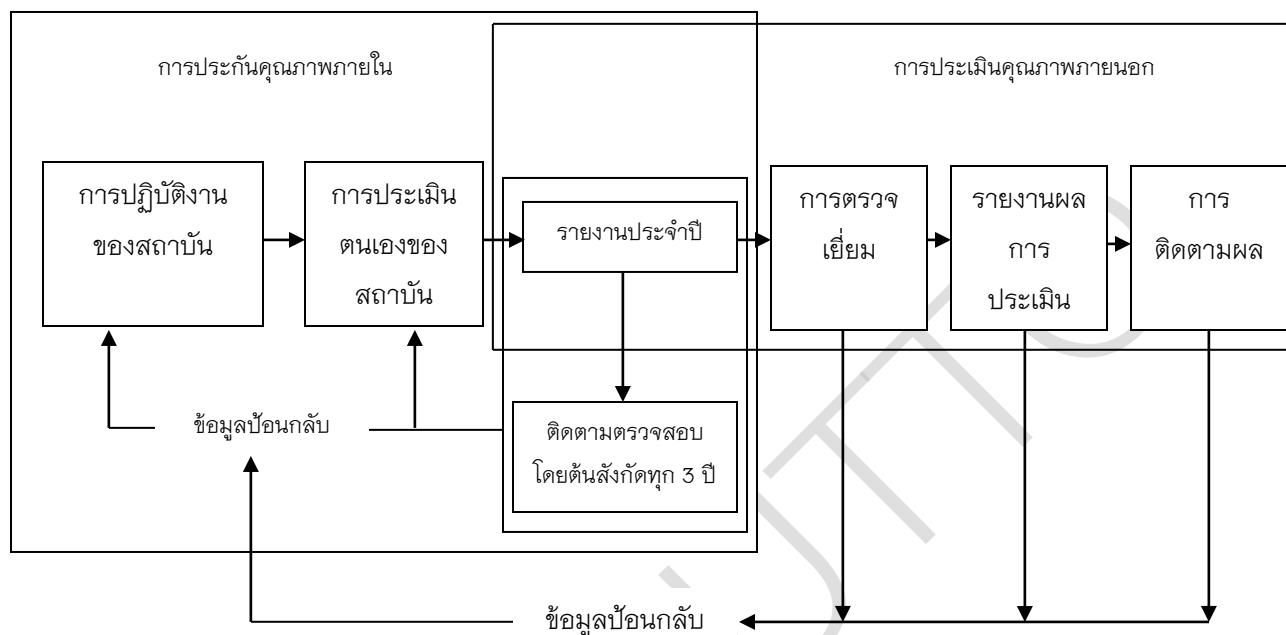
เพื่อให้การจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนดทั้งมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา และสัมพันธ์กับมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอื่นๆ รวมถึงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จึงจำเป็นต้องมีระบบประกันคุณภาพที่พัฒนาขึ้นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ทั้งนี้ ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษา หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง และการประกันคุณภาพการศึกษา สามารถแสดงในแผนภาพที่ 1.3

แผนภาพที่ 1.3 ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพ

5. ความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ มีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ด้วยเหตุนี้ระบบประกันคุณภาพภายในจึงต้องดูแลทั้งปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลผลิตหรือผลลัพธ์ (output/outcome) ซึ่งต่างจากการประเมินคุณภาพภายนอกที่เน้นการประเมินผลการจัดการศึกษา ดังนั้น ความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยได้เชื่อมโยงให้เห็นจากแผนภาพที่ 1.4

แผนภาพที่ 1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพการศึกษากับการประเมินคุณภาพภายนอก

จากแผนภาพที่ 1.4 จะเห็นว่า เมื่อสถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้ว จำเป็นต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน โดยใช้รูปแบบการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามที่กำหนดในระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพ (CHE QA Online) ซึ่งเป็นการบันทึกผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาผ่านทางระบบออนไลน์ ตั้งแต่การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน เอกสารอ้างอิง การประเมินตนเอง การประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพ เพื่อนำเสนอสภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นข้อมูลเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในของสถาบัน การติดตามตรวจสอบของต้นสังกัด ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่มีความลุ่มลึก สะท้อนภาพที่แท้จริงของสถาบันในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับหลักสูตร การดำเนินการของคณะและสถาบัน เพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกไปรับใช้สังคม

1. การประกันคุณภาพการศึกษารอบใหม่ (พ.ศ.2561-2565)

ในปี พ.ศ.2561 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 โดยให้ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 และให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก โดยสำนักงานประกันคุณภาพ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของหน่วยงานต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยฯ ทั้งสายวิชาการ และสายสนับสนุน ที่ทำหน้าที่สนับสนุน/ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยฯดำเนินการตามพันธกิจ ได้อย่างมีคุณภาพ จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยฯ ขึ้น โดยให้พิจารณาเพิ่มเติมในสาระที่เกี่ยวข้องในกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.2561 มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2548 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 รวมทั้งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2552 ทั้งนี้ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา 4 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับหน่วยงานสนับสนุน ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยมีองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาตามพันธกิจ 4 ด้านของสถาบันอุดมศึกษา และเพิ่มเติมด้านอื่นๆ ที่จำเป็น สำหรับการพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาทั้ง ระดับหน่วยงานสนับสนุน คณะ และสถาบันดำเนินการไปพร้อมกัน ส่วนระดับหลักสูตร ดำเนินการโดยใช้เกณฑ์ของ สกอ. ในการดำเนินงาน หากเป็นตัวชี้วัดที่เน้นกระบวนการจะต้องมีการประเมินผลลัพธ์ภายใต้การดำเนินการตามตัวชี้วัดกระบวนการดังกล่าวด้วย (process performance) ซึ่งได้กำหนดหลักการ พัฒนาไว้ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน องค์ประกอบที่ 2 บัณฑิต องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์ องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และองค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรครอบคลุมเรื่องการส่งเสริม พัฒนานักศึกษา การวางระบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน จำนวนอาจารย์ต่อนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา (โดยเฉพาะการคุมวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร) ผลงานทางวิชาการ ผลงานวิจัยของคณาจารย์ สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ การดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

แห่งชาติ รวมทั้งคุณภาพบัณฑิต ซึ่งจะพิจารณาจากการมีงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ คุณภาพผลงานตีพิมพ์ และเผยแพร่ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับคณะ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย องค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม องค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ และองค์ประกอบที่ 6 ผลลัพธ์ตามมาตรฐานการ อุดมศึกษาจากแผนพัฒนาคณะ ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาระดับคณะให้ครอบคลุมการ ดำเนินงานของคณะ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของแต่ละหลักสูตรที่คณะดูแล รวมทั้ง กิจกรรม นักศึกษา การบริการนักศึกษา การให้บริการทางวิชาการ การวิจัย การบริหารจัดการและการประกันคุณภาพของ คณะ

การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับสถาบัน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การ ผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย องค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม องค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ และองค์ประกอบที่ 6 ผลลัพธ์ตามมาตรฐานการ อุดมศึกษาจากแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประกันคุณภาพ การศึกษาระดับสถาบัน พิจารณาให้เป็นไปตามมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ มาตรฐานด้านศักยภาพและ ความพร้อมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยด้านกายภาพด้านวิชาการ ด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งนี้ ควรมุ่งเน้นการประกัน คุณภาพการดำเนินการของสถาบันเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของแต่ละคณะ โดยครอบคลุมในด้าน กายภาพและภารกิจของสถาบัน รวมถึงการประกันคุณภาพในภาพรวม

จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาแต่ละระดับ เพื่อการควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบ คุณภาพและการพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาในระดับหลักสูตร ระดับคณะและระดับสถาบันให้ได้ข้อมูลซึ่งผล การบริหารจัดการหลักสูตรที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษาของแต่ละคณะ และภาพรวมของสถาบัน อัน จะนำไปสู่การกำหนดแนวทางและพัฒนาคุณภาพตามเกณฑ์และมาตรฐานที่ตั้งไว้อย่างต่อเนื่อง เพื่อจัดทำรายงาน ประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทุกปีการศึกษา ตลอดจนเพื่อรองรับการติดตามตรวจสอบอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีตามกฎกระทรวงฯ รวมทั้งการสร้าง ความมั่นใจต่อสังคมในเรื่องคุณภาพบัณฑิตโดยผู้เรียนมีงานทำ ผู้เรียนมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และเพื่อประกอบการพิจารณาขึ้นทะเบียนหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552

อย่างไรก็ตาม ระบบการประกันคุณภาพการศึกษารอบใหม่นี้จะมุ่งเน้นที่การประกันคุณภาพ การศึกษา ภายในระดับหลักสูตรให้มีการดำเนินการตั้งแต่การวางระบบคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ การติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพ การประเมินคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้บัณฑิตและส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตามการดำเนินงานของคณะและสถาบันให้เป็นไปตามมาตรฐานและวิสัยทัศน์ที่สถาบันอุดมศึกษา กำหนด โดยให้สะท้อนผลการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ มีการควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอนของการผลิต บัณฑิต ในแต่ละปีการศึกษาโดยคณะกรรมการประจำหลักสูตร มีการตรวจสอบติดตามคุณภาพผลการผลิตบัณฑิต โดยคณะกรรมการประจำคณะและคณะกรรมการระดับสถาบันในทุกปีการศึกษา มีความเชื่อมโยงกับระบบการ

ประเมิน คุณภาพภายนอกที่จะมีการรับรองคุณภาพการศึกษาระดับชาติ รวมทั้งมีการประเมินคุณภาพเพื่อให้ได้ ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สะท้อนผลของการผลิตบัณฑิตในแต่ละปีการศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นใน คุณภาพของ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา

2. กระบวนการและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา (ปีการศึกษา 2561-2565)

เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเกิดประโยชน์ จึงควรมีแนวทางการจัดกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาตามวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) การประเมินคุณภาพ (Check / Study) และการเสนอแนวทางการปรับปรุง (Act) โดยมีรายละเอียดดังนี้

P = เริ่มกระบวนการวางแผนการประเมินตั้งแต่ต้นปีการศึกษา โดยนำผลการประเมินปีก่อนหน้ามาใช้ เป็นข้อมูลในการวางแผนโดยต้องเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมิถุนายน กรณีใช้ระบบเปิดปิดภาคการศึกษาแบบเดิม หรือ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม กรณีใช้ระบบเปิดปิดภาคการศึกษาตามอาเซียน

D = ดำเนินงานและเก็บข้อมูลบันทึกผลการดำเนินงานตั้งแต่ต้นปีการศึกษา คือเดือนที่ 1 - เดือนที่ 12 ของปีการศึกษา (เดือนมิถุนายน - พฤษภาคม ปิดตัวไป หรือเดือนสิงหาคม - กรกฎาคม ปิดตัวไป)

C/S = ดำเนินการประเมินคุณภาพในระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน ระหว่างเดือนมิถุนายน - สิงหาคม หรือเดือนสิงหาคม - ตุลาคม ของปีการศึกษาถัดไป

A = วางแผนปรับปรุงและดำเนินการปรับปรุงตามผลการประเมิน โดยคณะกรรมการบริหาร ระดับ หลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยนำข้อเสนอแนะและผลการประเมินของคณะกรรมการประเมิน คุณภาพภายในมาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน (รวมทั้งข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัย) มาจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีและเสนอตั้งงบประมาณปีถัดไป หรือจัดทำโครงการพัฒนาและเสนอใช้งบประมาณกลางปี หรือ งบประมาณพิเศษก็ได้

วิธีการประกันคุณภาพภายใน กำหนดไว้ดังนี้

1. สถาบันวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาประจำปีการศึกษาใหม่
2. สถาบันเก็บข้อมูลระยะ 12 เดือนตามตัวชี้วัดที่ได้ประกาศใช้บนระบบ CHE QA Online และให้มีการ ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในเป็นประจำทุกปีทั้งระดับหลักสูตร คณะวิชา และสถาบัน
3. หลักสูตรเตรียมการประเมินตนเองระดับหลักสูตรและจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับหลักสูตร ผ่านระบบ CHE QA Online
4. คณะหรือหน่วยงานเทียบเท่า นำผลการประเมินระดับหลักสูตรมาจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ระดับคณะ
5. คณะหรือหน่วยงานเทียบเท่าประเมินตนเองบนระบบ CHE QA Online และยืนยันผลการประเมิน หลักสูตรที่ได้ประเมินไปแล้ว
6. สถาบันนำผลการประเมินระดับหลักสูตร ผลการประเมินระดับคณะวิชา มาจัดทำรายงาน การประเมิน ตนเองระดับสถาบัน
7. สถาบันประเมินตนเองบนระบบ CHE QA Online และยืนยันผลการประเมินตนเองระดับ หลักสูตร คณะวิชา พร้อมนำผลการประเมินเสนอสภาสถาบันเพื่อพิจารณาวางแผนพัฒนาสถาบันในปีการศึกษาถัดไป

8. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษานำผลการประเมินและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในที่สถาบันแต่งตั้ง (รวมทั้งข้อเสนอแนะของสภาสถาบัน) มาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนกลยุทธ์

9. ส่งรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน ผ่านระบบ CHE QA Online ภายใน 120 วันนับจากสิ้นปีการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการประเมินตนเองตามตัวชี้วัดและเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในทุกปี การศึกษา ทั้งระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน ตามลำดับโดยสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน และส่งผลการประเมินให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบผ่านระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพ (CHE QA Online) ทั้งนี้ คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตร 1 ชุด อาจประเมินได้มากกว่าหนึ่งหลักสูตรหากเป็นหลักสูตรในสาขาวิชาเดียวกัน เช่น หลักสูตรสาขาวิชาเดียวกัน ทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา

สำหรับแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตรที่สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการเป็นประจำทุกปี คือหลักสูตรสามารถแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร หรือผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ขึ้นทะเบียนของ สกอ. และเป็นคนก้ำวทันความทันสมัยของหลักสูตรมาประเมินหลักสูตร และรายงานผ่านระบบ CHE QA ONLINE

ในกรณีที่ต้องการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2552 องค์ประกอบของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร กำหนดไว้ ดังนี้

- ผู้ประเมินคุณภาพภายในจำนวนอย่างน้อย 3 คน ซึ่งมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่ขอรับการประเมิน โดยเกินกว่ากึ่งหนึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน และอย่างน้อยหนึ่งคนของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกนั้นต้องมีคุณวุฒิตรงกับสาขาวิชาที่ขอรับการประเมิน ทั้งนี้ ประธานกรรมการต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกสถาบัน
- คณะกรรมการทุกคนต้องเป็นผู้ที่ขึ้นทะเบียนผู้ประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

คุณสมบัติเฉพาะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร ของแต่ละระดับการศึกษาเป็น ดังนี้

- ระดับปริญญาตรี คณะกรรมการมีคุณวุฒิปริญญาโทขึ้นไปหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป
- ระดับปริญญาโท คณะกรรมการมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไป
- ระดับปริญญาเอก คณะกรรมการมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ระดับศาสตราจารย์ขึ้นไป

ในกรณีที่ประสงค์นำผลการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาในระดับสถาบัน ไปใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสถาบันอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาระบบราชการ องค์ประกอบของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ระดับสถาบัน กำหนดไว้ดังนี้

- ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนอย่างน้อย 5 คน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับขนาดของสถาบัน
- ประธานกรรมการประเมินฯ เป็นผู้ประเมินจากภายนอกสถาบันที่ขึ้นทะเบียนประธานคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- กรรมการ เป็นผู้ประเมินจากภายนอกสถาบันที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. อย่างน้อยร้อยละ 50 ส่วนผู้ประเมินจากภายในสถาบันต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินของ สกอ. หรือที่สถาบันจัดฝึกอบรมให้โดยใช้หลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

คุณสมบัติเฉพาะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ระดับสถาบัน เป็นดังนี้

1. ประธานกรรมการ

- ผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารระดับคณบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป และมีประสบการณ์เป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในระดับคณะหรือเทียบเท่า หรือ
- ผู้ที่มีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีประสบการณ์เป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในระดับคณะหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือ
- ผู้ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาแล้วว่ามีความเหมาะสม

2. กรรมการ

- กรณีเป็นอาจารย์ ต้องทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี
- กรณีเป็นฝ่ายสนับสนุน ต้องทำหน้าที่ในระดับผู้อำนวยการหน่วยงานขึ้นไปมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปี

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะดำเนินการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาทราบ รวมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน เพื่อให้เป็นไปตามข้อ 36 แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553

หมายถึง

1. แนวทางการดำเนินการสำหรับหลักสูตรที่ขอปิดดำเนินการ หรือดรงับนักศึกษา หรือไม่มีนักศึกษามาสัมครเรียนที่กำหนดไว้ คือ กรณีหลักสูตรที่สภาสถาบันอุดมศึกษาเห็นชอบ/อนุมัติให้ปิดดำเนินการต้องแจ้งให้ สกอ. รับทราบ หากหลักสูตรยังมีนักศึกษาค้างอยู่ อาจารย์ประจำหลักสูตรดังกล่าวยังต้องทำหน้าที่อาจารย์ประจำหลักสูตรต่อไปและจัดการเรียนการสอนจนกว่านักศึกษาคนสุดท้ายจะสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการประเมินตนเองระดับหลักสูตรเป็นประจำทุกปี โดยประเมินองค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเฉพาะตัวชี้วัดที่มีการดำเนินการเพื่อนำผลที่ได้มาประกอบการพิจารณาปรับปรุงกระบวนการหรือพิจารณาดำเนินการอื่น ๆ ต่อไป โดยคำนึงถึงประโยชน์จากการประเมิน เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของหลักสูตรเป็นสำคัญ อนึ่งการประเมินตนเองดังกล่าวเป็นการดำเนินการภายในของหลักสูตร คณะ หรือสถาบัน โดยรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตรเฉพาะตัวชี้วัดที่มีการดำเนินงาน ในการคำนวณค่าคะแนนของหลักสูตรให้คิดเฉพาะตัวชี้วัดที่มีการประเมินเท่านั้น และดำเนินการผ่านระบบ CHE QA Online

2. หลักในการพิจารณาสำหรับตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรที่เป็นตัวชี้วัดกระบวนการ (3.1,3.2,4.1,5.1,5.2,5.3 และ 6.1)

การพิจารณาตัดสินผลการประเมินตัวชี้วัดเชิงคุณภาพในระดับหลักสูตรที่เน้นกระบวนการ เพื่อให้ผู้ประเมินนำไปใช้ในการตัดสินผลการประเมินให้เป็นมาตรฐานเดียวกันให้ยึดหลักการ คือ หลักสูตรควรกำหนดผลลัพธ์ซึ่งแสดงคุณภาพที่ต้องการจากกระบวนการที่ได้ออกแบบ โดยอธิบายวิธีการดำเนินงานที่นำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ มีการทบทวน/ประเมิน/ศึกษา ผลการดำเนินงานที่เทียบกับผลลัพธ์ที่กำหนดหากหลักสูตรไม่ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ ให้อธิบายว่ามีการปรับปรุงวิธีการทำงานอย่างไร เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ (หมายเหตุ : ให้พิจารณาผลการดำเนินงานในภาพรวม ไม่ควรพิจารณาแต่ละประเด็นย่อย และกรณีจะให้คะแนนระดับ 4 หรือ 5 ต้องมีคำอธิบายที่เห็นเป็นรูปธรรม)

บทที่ 3 นิยามศัพท์

มาตรฐานการอุดมศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดขั้นต่ำเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ข้อกำหนดขั้นต่ำของหลักสูตรการศึกษา และข้อกำหนดขั้นต่ำของเกณฑ์ในการขอตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) หมายถึง การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กรซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคล หรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และ พัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขัน สูงสุด โดยที่ความรู้มี 2 ประเภท คือ

1. **ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge)** เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์ หรือสัญชาติญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้ง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ หรือการคิดเชิงวิเคราะห์บางครั้ง จึงเรียกว่าเป็นความรู้แบบนามธรรม

2. **ความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge)** เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่างๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่าง ๆ และบางครั้งเรียกว่าเป็นความรู้แบบรูปธรรม

นพ.วิจารณ์ พานิช ได้ให้ความหมายของคำว่า “การจัดการความรู้” คือ เครื่องมือเพื่อการบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย 4 ประการไปพร้อมๆ กัน ได้แก่ บรรลุเป้าหมายของงาน บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคน บรรลุเป้าหมายการพัฒนาองค์กรไปเป็นองค์กรเรียนรู้ และบรรลุความเป็นชุมชน เป็นหมู่คณะ ความเอื้ออาทรระหว่างกันในที่ทำงาน

การจัดการความรู้เป็นการดำเนินการอย่างน้อย 6 ประการต่อความรู้ ได้แก่

- (1) การกำหนดความรู้หลักที่จำเป็นหรือสำคัญต่องานหรือกิจกรรมของกลุ่มหรือองค์กร
- (2) การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ
- (3) การปรับปรุง ดัดแปลง หรือสร้างความรู้บางส่วนให้เหมาะต่อการใช้งานของตน
- (4) การประยุกต์ใช้ความรู้ในกิจการงานของตน
- (5) การนำประสบการณ์จากการทำงาน และการประยุกต์ใช้ความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสกัด “ขุมความรู้” ออกมาบันทึกไว้
- (6) การจัดบันทึก “ขุมความรู้” และ “แก่นความรู้” สำหรับไว้ใช้งาน และปรับปรุงเป็นชุดความรู้ที่ครบถ้วน ลุ่มลึกและเชื่อมโยงมากขึ้น เหมาะต่อการใช้งานมากยิ่งขึ้น

โดยที่การดำเนินการ 6 ประการนี้บูรณาการเป็นเนื้อเดียวกัน ความรู้ที่เกี่ยวข้องเป็นทั้งความรู้ที่ชัดเจน อยู่ในรูปของตัวหนังสือหรือรหัสอย่างอื่นที่เข้าใจได้ทั่วไป (Explicit Knowledge) และความรู้ฝังลึกอยู่ในสมอง (Tacit Knowledge) ที่อยู่ในคน ทั้งที่อยู่ในใจ (ความเชื่อ ค่านิยม) อยู่ในสมอง (เหตุผล) และอยู่ในมือ และส่วนอื่นๆ ของ

ร่างกาย (ทักษะในการปฏิบัติ) การจัดการความรู้เป็นกิจกรรมที่คนจำนวนหนึ่งทำร่วมกันไม่ใช่กิจกรรมที่ทำโดยคนคนเดียว

การตีพิมพ์ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หมายถึง การตีพิมพ์ผลงานวิชาการฉบับสมบูรณ์ในลักษณะของรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ วารสารวิชาการ หรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการในระดับมหาวิทยาลัย หรือระดับคณะ และ ต้องเป็นผลงานที่ผ่านการกลั่นกรอง (Peer review) โดยมีบุคคลภายนอกสถาบันร่วมเป็นกรรมการพิจารณาด้วย

การเทียบเคียงผลการดำเนินงาน (Benchmarking) หมายถึง วิธีการในการวัดและเปรียบเทียบผลผลิต บริการ และวิธีการปฏิบัติกับองค์กรที่สามารถทำได้ดีกว่า เพื่อนำผลการเปรียบเทียบมาใช้ในการปรับปรุงองค์กรของตนเพื่อมุ่งความเป็นเลิศทางธุรกิจ

การบูรณาการ (Integration) หมายถึง การผสมกลมกลืนของแผน กระบวนการ สารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์ และการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญของสถาบัน (organizationwide goal) การบูรณาการที่มีประสิทธิผล เป็นมากกว่าความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน (alignment) ซึ่งการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบภายใน ระบบการจัดการ ผลการดำเนินการมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์

การเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ หมายถึง โครงการร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับประเทศอื่น

การเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ในระดับนานาชาติ หมายถึง การเผยแพร่ที่เปิดกว้างสำหรับทุกประเทศ (อย่างน้อย 5 ประเทศที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มอาเซียน)

การเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ในระดับภูมิภาคอาเซียน หมายถึง การเผยแพร่เฉพาะในกลุ่มอาเซียน 10 ประเทศ (อย่างน้อย 5 ประเทศนับรวมประเทศไทยด้วย) และการให้คะแนนตามแหล่งเผยแพร่ ไม่จำเป็นต้องไปแสดงในต่างประเทศ

อาเซียน หมายถึง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) มี 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย สปป.ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม

การเผยแพร่ผลงานวิจัยในที่ประชุมวิชาการระดับชาติ หมายถึง การนำเสนอบทความวิจัยในที่ประชุมวิชาการ และบทความฉบับสมบูรณ์ (Full paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceedings) โดยมีกองบรรณาธิการจัดทำรายงานการประชุม หรือคณะกรรมการจัดประชุมประกอบด้วย ศาสตราจารย์หรือผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอก หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นๆ จากนอกรสถาบันเจ้าภาพ

อย่างน้อยร้อยละ 25 โดยต้องมีผู้ประเมินบทความที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นด้วย และมีบทความที่มาจากหน่วยงานภายนอกสถาบันอย่างน้อย 3 หน่วยงาน และรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 25

การเผยแพร่ผลงานวิจัยในที่ประชุมวิชาการระดับนานาชาติ หมายถึง การนำเสนอบทความวิจัยในที่ประชุมวิชาการ และบทความฉบับสมบูรณ์(Full paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceedings) โดยมีกองบรรณาธิการจัดทำรายงานฯ หรือคณะกรรมการจัดประชุม ประกอบด้วยศาสตราจารย์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอก หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นๆ จากต่างประเทศ อย่างน้อยร้อยละ 25 และมีผู้ประเมินบทความที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น และบทความที่มาจากต่างประเทศ อย่างน้อย 3 ประเทศ และรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 25

** บทความในการประชุมวิชาการทั้งระดับชาติและนานาชาติ ที่นำเสนอให้กองบรรณาธิการหรือคณะกรรมการจัดประชุมพิจารณาคัดเลือก ต้องเป็นฉบับสมบูรณ์(Full Paper) และได้รับการตีพิมพ์ ซึ่งสามารถอยู่ในรูปแบบเอกสารหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้

งานวิจัย หมายถึง กระบวนการที่มีระเบียบแบบแผนในการค้นหาคำตอบของปัญหา หรือการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ตลอดจนถึงการประดิษฐ์คิดค้นที่ผ่านกระบวนการศึกษา ค้นคว้าหรือทดลอง วิเคราะห์และตีความข้อมูล ตลอดจน สรุปผลอย่างเป็นระบบ

งานสร้างสรรค์ หมายถึง ผลงานศิลปะและสิ่งประดิษฐ์ทางศิลปะประเภทต่างๆ ที่มีความเป็นนวัตกรรม โดยมีการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบที่เหมาะสมตามประเภทของงานศิลปะซึ่งมีแนวทางการทดลองหรือการพัฒนาจาก แนวคิดสร้างสรรค์เดิมเพื่อเป็นต้นแบบหรือความสามารถในการบุกเบิกศาสตร์อันก่อให้เกิดคุณค่าทางสุนทรีย์ และ คุณประโยชน์ที่เป็นที่ยอมรับในวงวิชาชีพตามการจัดกลุ่มศิลปะของอาเซียน งานสร้างสรรค์ทางศิลปะ ได้แก่ (1) ทัศนศิลป์ (Visual Art) ประกอบด้วย ผลงานด้านจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย ภาพยนตร์ สื่อประสม สถาปัตยกรรมและงานออกแบบประเภทอื่นๆ (2) ศิลปะการแสดง (Performance Arts) ประกอบด้วย ดุริยางคศิลป์ นาฏยศิลป์ รวมทั้งการแสดงรูปแบบต่างๆ และ (3) วรรณศิลป์ (Literature) ซึ่งประกอบด้วยบทประพันธ์และกวีนิพนธ์รูปแบบต่างๆ

นวัตกรรม หมายถึง แนวคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนา ตัดแปลงมาจากงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ที่มีอยู่แล้ว ให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น หรือสิ่งใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ต่อสังคม

แนวโน้ม (Trends) หมายถึง สารสนเทศที่เป็นตัวเลข ซึ่งแสดงให้เห็นทิศทางและอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์ของสถาบัน หรือความคงเส้นคงวาของผลการดำเนินการในแต่ละช่วงเวลา แนวโน้มแสดงผลการดำเนินการของสถาบันตามลำดับเวลา โดยทั่วไปการแสดงผลแนวโน้มได้จะต้องมีข้อมูลในอดีตอย่างน้อยสามจุด (ไม่รวมค่าคาดการณ์) ทั้งนี้ ในทางสถิติ อาจจำเป็นต้องแสดงจำนวนข้อมูลมากกว่านี้เพื่อยืนยันแนวโน้มระยะทาง ระหว่างจุดข้อมูลที่แสดงแนวโน้มขึ้นกับรอบเวลาของกระบวนการที่นำเสนอ หากรอบเวลายาวขึ้นต้องมีการวัดถี่ขึ้น ในขณะที่รอบเวลาที่ยาวกว่า อาจต้องใช้ช่วงเวลานาน จึงจะทราบแนวโน้มที่สื่อความหมายได้ชัดเจน

แนวปฏิบัติที่ดี หมายถึง วิธีปฏิบัติ หรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้สถาบันประสบความสำเร็จ หรือสู่ความเป็นเลิศตาม เป้าหมาย เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้นๆ มีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติ หรือขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ บันทึกเป็นเอกสาร เผยแพร่ให้หน่วยงานภายในหรือ ภายนอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ประสบการณ์ด้านการทำวิจัย หมายถึง มีประสบการณ์ด้านการทำวิจัยเป็นผลสำเร็จมาแล้วโดยมีหลักฐานเป็นผลงานที่น่าเสนอในที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings) ที่มีกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) หรือตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มีกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) หรือเป็นผลงานที่เป็นรูปเล่มซึ่งนำเสนอแหล่งทุนวิจัยหรือนำเสนอผู้ว่าจ้างในการทำวิจัยนั้นๆ และเป็นผลงานที่แหล่งทุนวิจัยหรือผู้ว่าจ้างวิจัยได้ตรวจรับงานเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นผลงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยให้รายงานผลงานวิจัยของอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนไว้ในเอกสารหลักสูตร ทั้งนี้ การรายงานผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ให้รายงานในลักษณะของการเขียนบรรณานุกรมหรือการเขียนเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ กล่าวคือ ระบุชื่อเจ้าของผลงาน ชื่อผลงาน ปีที่พิมพ์และแหล่งตีพิมพ์ เผยแพร่ผลงาน

ผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติ หมายถึง บทความจากผลงานวิจัยหรือบทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ (Journal) ที่มีชื่อปรากฏอยู่ในฐานข้อมูล Thai Journal Citation Index Centre (TCI) หรือวารสารวิชาการระดับชาติตามประกาศของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ หมายถึง บทความจากผลงานวิจัยหรือบทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ (Journal) ที่ปรากฏในฐานข้อมูลสากล ได้แก่ฐานข้อมูลการจัดอันดับวารสาร SJR (SCImago Journal Rank : www.scimagojr.com) หรือฐานข้อมูล ISI Web of Science (Science CitationIndex Expand, Social Sciences Citation Index, Art and Humanities Citation Index) หรือ ฐานข้อมูล Scopusหรือวารสารวิชาการระดับนานาชาติตามประกาศของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

แผนกลยุทธ์ หมายถึง แผนระยะยาวของสถาบันโดยทั่วไปมักใช้เวลา 5 ปี เป็นแผนที่กำหนดทิศทางการพัฒนาของสถาบัน แผนกลยุทธ์ประกอบไปด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคาม กลยุทธ์ต่างๆ ของสถาบันควรครอบคลุมทุกภารกิจของสถาบัน ซึ่งต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของแต่ละกลยุทธ์และค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดเพื่อวัดระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามกลยุทธ์ โดยสถาบันนำแผนกลยุทธ์มาจัดทำแผนดำเนินงานหรือแผนปฏิบัติการประจำปี

แผนกลยุทธ์ทางการเงิน หมายถึง แผนระยะยาวที่ระบุที่มาและใช้ไปของทรัพยากรทางการเงินของสถาบันที่สามารถ ผลักดันแผนกลยุทธ์ของสถาบันให้สามารถดำเนินการได้ แผนกลยุทธ์ทางการเงินจะสอดคล้องไปกับแผนกลยุทธ์ของ สถาบัน สถาบันควรประเมินความต้องการทรัพยากรที่ต้องจัดหาสำหรับการดำเนินงานตามกลยุทธ์แต่

ละกลยุทธ์และ ประเมินมูลค่าของทรัพยากรออกมาเป็นเงินลงทุนที่ต้องการใช้ ซึ่งจะเป็นความต้องการเงินทุนในระยะยาวเท่ากับเวลาที่สถาบันใช้ในการดำเนินการให้กลยุทธ์นั้นบังเกิดผล จากนั้นจึงจะกำหนดให้เห็นอย่างชัดเจนถึงที่มาของเงินลงทุนที่ต้องการใช้ว่าสามารถจัดหาได้จากแหล่งเงินทุนใด เช่น รายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษา งบประมาณแผ่นดินหรือเงิน อุดหนุนจากรัฐบาล เงินทุนสะสมของหน่วยงาน เงินบริจาคจากหน่วยงานภายนอก หรือศิษย์เก่า หรือสถาบันจะต้องมีการระดมทุนด้วยวิธีการอื่นๆ อีกเพิ่มเติม เช่น การแปลงทรัพย์สินทางปัญญาเป็นมูลค่า รวมทั้งมีการวิเคราะห์ต้นทุน ของการดำเนินงานด้วย เช่น ต้นทุนต่อหน่วยในการผลิตบัณฑิตในแต่ละหลักสูตร โดยที่ระยะเวลาของแผนกลยุทธ์ทาง การเงินจะเท่ากับระยะเวลาของแผนกลยุทธ์ของสถาบัน

แผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง แผนระยะสั้นที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานภายใน 1 ปี เป็นแผนที่ถ่ายทอดแผน กลยุทธ์ลงสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานจริงตามกลยุทธ์ ประกอบด้วย โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องดำเนินการในปีนั้นๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการหรือกิจกรรม ค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดเหล่านั้น รวมทั้งมีการระบุผู้รับผิดชอบหลักหรือหัวหน้าโครงการ งบประมาณในการดำเนินการ รายละเอียดและทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินโครงการที่ชัดเจน

พหุวิทยาการ หรือ สหวิทยาการ หลักสูตรพหุวิทยาการ

พหุวิทยาการ (Multidisciplinary) หรือ สหวิทยาการ (Interdisciplinary) หมายถึง การใช้องค์ความรู้หลายสาขาวิชา หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์ มาผสมผสานใช้ในการวิเคราะห์ วิจัยและสังเคราะห์ขึ้นเป็นองค์ความรู้ใหม่ และพัฒนาเป็นศาสตร์ใหม่ขึ้น

หลักสูตรพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) หมายถึง หลักสูตรที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์ เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ วิจัย จนกระทั่งผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ องค์ความรู้เป็นศาสตร์ใหม่ขึ้นหรือเกิดอนุศาสตร์ใหม่ขึ้น

ตัวอย่างหลักสูตรที่เป็นพหุวิทยาการ เช่น วิศวกรรมชีวการแพทย์ (วิศวกรรมศาสตร์+แพทยศาสตร์) ภูมิศาสตร์สารสนเทศ (ภูมิศาสตร์+เทคโนโลยีสารสนเทศ) วิศวกรรมนาโน (วิศวกรรมศาสตร์+วิทยาศาสตร์เคมี)

ตัวอย่างหลักสูตรที่ไม่ใช่พหุวิทยาการ เช่น คอมพิวเตอร์ธุรกิจ การศึกษาเพื่อการพัฒนา (ที่มา : คณะอนุกรรมการปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 7/2549 เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2549)

พิชญพิจารณา (Peer review) หมายถึง การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ และ ประสบการณ์ ซึ่งสามารถให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเชิงพัฒนาแก่สถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพและสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ ข้อเสนอแนะในเชิงพัฒนาแก่สถาบันอุดมศึกษา

ระบบและกลไก

ระบบ หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีการกำหนดอย่างชัดเจนว่าต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ได้ผลออกมาตามที่ ต้องการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานจะต้องปรากฏให้ทราบโดยทั่วกันไม่ว่าจะอยู่ในรูปของเอกสารหรือสื่อ

อิเล็กทรอนิกส์หรือโดยวิธีการอื่น ๆ องค์ประกอบของระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และ ข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

กลไก หมายถึง สิ่งที่ทำให้ระบบมีการขับเคลื่อนหรือดำเนินอยู่ได้ โดยมีการจัดสรรทรัพยากร มีการจัดองค์การ หน่วยงาน หรือกลุ่มบุคคลเป็นผู้ดำเนินงาน

สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หมายถึง สาขาวิชาตามคุณวุฒิหรือตำแหน่งทางวิชาการที่สัมพันธ์กับศาสตร์ที่เปิดสอนมิใช่สัมพันธ์กับรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตร เช่น เป็นศาสตร์ในกลุ่มสาขาวิชา (Field of Education) เดียวกันตาม ISCED 2013 (คณะกรรมการการอุดมศึกษาในการประชุมครั้งที่ 12/2554 เมื่อ 17 พฤศจิกายน 2554 หนังสือเวียน ที่ ศธ 0506(2)/ว506 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2554)

หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติ หมายถึง หน่วยงานภายนอกสถาบันระดับกรมหรือเทียบเท่าขึ้นไป (เช่น ระดับจังหวัด) หรือรัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรมหาชน หรือบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือองค์กรกลาง ระดับชาติทั้งภาครัฐและเอกชน (เช่น สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า สภาวิชาชีพ)

หลักธรรมาภิบาล¹ หมายถึง การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุม ดูแลกิจการต่างๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้มีความหมายอย่างกว้างขวาง กล่าวคือ หากได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึง ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมและความถูกต้อง ชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมีและพึงประพฤติปฏิบัติ อาทิ ความโปร่งใสตรวจสอบได้ การปราศจากการแทรกแซงจากองค์การภายนอก เป็นต้น

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ที่เหมาะสมจะนำมาปรับใช้ในภาครัฐ มี 10 องค์ประกอบ ดังนี้²

1) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) คือ ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงาน ที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงาน ที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงานและระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

3) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) คือ การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการของประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่าง

4) หลักการรับผิดชอบ (Accountability) คือ การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงาน ต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้ง การแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

5) หลักความโปร่งใส (Transparency) คือ กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอน ในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ และสามารถตรวจสอบได้

6) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) คือ กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหาหรือ ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนา ในฐานะ หุ้นส่วนการพัฒนา

7) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) คือ การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยการปกครองอื่นๆ (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชน ดำเนินการแทนโดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการ ดำเนินการ ให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้างความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุง กระบวนการ และเพิ่มผลิตภาพเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

8) หลักนิติธรรม (Rule of Law) คือ การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหาร ราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9) หลักความเสมอภาค (Equity) คือ การได้รับการปฏิบัติและได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มี การแบ่งแยกด้าน ชายหรือหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะ ของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่นๆ

10) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) คือ การหาข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วน เสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และ เสีย ประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ โดย ฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

อาจารย์ หมายถึง คณาจารย์ ซึ่งจะมีตำแหน่งทางวิชาการที่ประกอบด้วย อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รอง ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์

อาจารย์ประจำ หมายถึง บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาที่มีหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัย และปฏิบัติ หน้าที่ เต็มเวลาตามภาระงานที่รับผิดชอบในหลักสูตรที่เปิดสอน (มิใช่เต็มเวลาตามเวลาทำการ) (ประกาศ กระทรวง ศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548)

สำหรับอาจารย์ที่สถาบันจ้างเข้ามาเป็นอาจารย์ประจำด้วยเงินรายได้หน่วยงานจะต้องมีสัญญาจ้างที่มีการ ระบุระยะเวลาการจ้างอย่างชัดเจนและไม่น้อยกว่า 9 เดือน ในสัญญาจ้างจะต้องระบุหน้าที่ ภาระงานให้ชัดเจน ไม่ น้อยกว่าหน้าที่ของอาจารย์ประจำตามที่กำหนดตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548

การนับจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัย ให้นำระยะเวลาการทำงานสำหรับอาจารย์ที่บรรจุใหม่ ในปีที่ผ่านมา ประเมิน ดังนี้

9-12 เดือน	คิดเป็น 1 คน
6 เดือนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 9 เดือน	คิดเป็น 0.5 คน
น้อยกว่า 6 เดือน	ไม่สามารถนำมานับได้

อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำเต็มเวลาที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน โดยวางแผน ติดตาม ทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร และปฏิบัติงานประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น มีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่า 5 คน และทุกคนเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้นอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในสาขาวิชาเดียวกันได้ หรือเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรในหลักสูตรพหุวิทยาการได้อีก 1 หลักสูตร โดยต้องเป็น หลักสูตรที่ตรงหรือสัมพันธ์กับหลักสูตรที่ได้ประจำอยู่แล้ว (คณะกรรมการการอุดมศึกษาในการประชุมครั้งที่ 2/2549 วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2549) ทั้งนี้ กรณีบัณฑิตศึกษาอนุมัติให้เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้มากที่สุดเพียง 2 หลักสูตร เท่านั้น หากมีการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ประจำหลักสูตร ขอให้นำเสนอโดยดำเนินการเช่นเดียวกับการนำเสนอ หลักสูตรปรับปรุงเล็กน้อย โดยนำเสนอต่อสภาสถาบันเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบ และเสนอให้คณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบตามแบบฟอร์ม สมอ.08 ภายใน 30 วัน

ทั้งนี้ อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณสมบัติในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนให้พิจารณาว่า

- คุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาของหลักสูตรนั้นหรือไม่ ตามการแบ่งสาขาวิชาของ ISCED 2013 (UNESCO)
- กรณีมีตำแหน่งทางวิชาการให้พิจารณาจากผลงานทางวิชาการและประสบการณ์การทำงานวิจัยด้วย

นิยามตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2558

อาจารย์ประจำ หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษา และปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา

อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหาร และพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้น พหุวิทยาการหรือ สหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตร และเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถเข้าได้เกิน 2 คน

อาจารย์พิเศษ หมายถึง ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ

อาจารย์ใหม่ (ในการประเมินระดับหลักสูตร ตัวชี้วัดที่ 5.4) หมายถึง อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่เพิ่งย้ายเข้ามาในหลักสูตรใหม่ แม้ว่าจะเป็นอาจารย์เก่าที่มาจากหลักสูตร/สาขาวิชาอื่นก็ถือว่าเป็นอาจารย์ใหม่ ซึ่งต้องได้รับคำแนะนำด้านการเป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตร เพื่อสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรในด้านต่างๆ

บทที่ 4

ระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพองค์กรมุ่งผลสัมฤทธิ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

อ้างอิง พระราชบัญญัติ การอุดมศึกษา พ.ศ.2562 มาตรา 62 ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา การประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาประกาศกำหนด และ กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและ ประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดฯ นั้น มหาวิทยาลัยจึงจัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา (QA-RMUTTO) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การรายงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (IQA RMUTTO) ประกอบด้วย 5 ประเด็น ดังนี้

- 1.1 ตัวชี้วัดตามคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และมาตรฐานการอุดมศึกษาตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
- 1.2 ตัวชี้วัดตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก มุ่งผลลัพธ์ตามมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.2561
- 1.3 ตัวชี้วัดตามคู่มือการประเมินตนเองการวัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบัน (กลุ่ม 2 การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สพ.อว.)
- 1.4 ตัวชี้วัดสำหรับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก โดย คณะกรรมการตรวจสอบจากสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (กตส.)
- 1.5 ตัวชี้วัดตามคู่มือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส สำนักงาน ป.ป.ช.

ส่วนที่ 2 การรายงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยใช แนวคิดระบบการวัดผลแบบ OKRs : Objective and Keys Results (OKRs RMUTTO) ประกอบด้วย 2 ประเด็น ดังนี้

- 2.1 เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์สำคัญ ระดับมหาวิทยาลัย
- 2.2 เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์สำคัญ ระดับหน่วยงาน/บุคคล

ตารางแสดงผู้กำกับ และผู้รับผิดชอบภาพรวมระบบประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนที่ 1
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบในภาพรวม	ผู้กำกับดูแล
1.1 ตัวชี้วัดตามคู่มือประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)และมาตรฐานอุดมศึกษาตามแผนพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	หน่วยงานรับผิดชอบภาพรวม : สำนักงานประกันคุณภาพ ผู้รับผิดชอบภาพรวม : น.ส.วิณัฐกานต์ รัตนธีรวงศ์ ตำแหน่ง : ผอ.สำนักงานประกันคุณภาพ โทร : 062-516-4963 e-mail: weenuttagant_ra@rmutto.ac.th	ผู้กำกับดูแล : ผศ.สมศักดิ์ ผลภักดี ตำแหน่ง : รองอธิการบดี โทร : 081-821-7329 e-mail : s.phon2011@gmail.com
1.2 ตัวชี้วัดตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก มุ่งผลลัพธ์ตาม มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.2561	หน่วยงานรับผิดชอบภาพรวม : กองนโยบายและแผน ผู้รับผิดชอบภาพรวม : น.ส.ชลชญา คงสมมาตย์ ตำแหน่ง : ผอ.กองนโยบายและแผน โทร : 093-915-1635 e-mail : plan@rmutto.ac.th	ผู้กำกับดูแล : ผศ.สมศักดิ์ ผลภักดี ตำแหน่ง : รองอธิการบดี โทร : 081-821-7329 e-mail : s.phon2011@gmail.com
1.3 ตัวชี้วัดตามคู่มือการประเมินตนเองการ วัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบัน (กลุ่ม2 การ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม) สำนักงาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)	หน่วยงานรับผิดชอบภาพรวม : สำนักงานศูนย์ บ่มเพาะวิสาหกิจ ผู้รับผิดชอบภาพรวม : ผศ.ศิริวรรณ คิตประเสริฐ ตำแหน่ง : ผอ.สำนักงานศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ โทร : 081-377-5809 e-mail : siriwan_kh@rmutto.ac.th	ผู้กำกับดูแล : นางจตุพร อรุณภมลศรี ตำแหน่ง : รองอธิการบดี โทร : 081-699-6803 e-mail : jatuporn@yahoo.com
1.4 ตัวชี้วัดสำหรับการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชม งคลตะวันออก โดย คณะกรรมการตรวจสอบ จากสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ตะวันออก (กตส.)	หน่วยงานรับผิดชอบภาพรวม : สำนักงาน ตรวจสอบภายใน ผู้รับผิดชอบภาพรวม : น.ส.ณัฐนันท์ ป้อมพิมพ์ ตำแหน่ง : ผอ.สำนักงานตรวจสอบภายใน โทร : 061-729-5554 e-mail : nuttanun2267@gmail.com	ผู้กำกับดูแล : ผศ.สมศักดิ์ ผลภักดี ตำแหน่ง : รองอธิการบดี โทร : 081-821-7329 e-mail : s.phon2011@gmail.com ผู้ช่วยผู้กำกับดูแล : น.ส. เพชรรัตน์ พรหมทอง ตำแหน่ง : โทร : 081-883-4402 e-mail : phetann@hotmail.com
1.5 ตัวชี้วัดตามคู่มือการประเมินคุณธรรมและ ความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ภาครัฐ (ITA) สำนักประเมินคุณธรรมและความ โปร่งใส สำนักงาน ป.ป.ช.	หน่วยงานรับผิดชอบภาพรวม : สำนักงานอธิการบดี ผู้รับผิดชอบภาพรวม : 1. น.ส. เพชรรัตน์ พรหมทอง ตำแหน่ง : โทร : 081-883-4402 e-mail : phetann@hotmail.com 2. นววรรณศิริ หิรัญเกิด .ส. โทร : 099-782-6899 e-mail : wannasiri_hi@rmutto.ac.th	ผู้กำกับดูแล : ผศ.สมศักดิ์ ผลภักดี ตำแหน่ง : รองอธิการบดี โทร : 081-821-7329 e-mail : s.phon2011@gmail.com

ตารางแสดงผู้กำกับ และผู้รับผิดชอบภาพรวมระบบประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนที่ 2

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบในภาพรวม	ผู้กำกับดูแล
2.1 เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์สำคัญ ระดับมหาวิทยาลัย	หน่วยงานรับผิดชอบภาพรวม : CEO ผู้รับผิดชอบภาพรวม : ตำแหน่ง : โทร : e-mail:	ผู้กำกับดูแล : ตำแหน่ง : รองอธิการบดี โทร : e-mail:
2.2 เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์สำคัญ ระดับหน่วยงาน/บุคคล	หน่วยงานรับผิดชอบภาพรวม : CEO ผู้รับผิดชอบภาพรวม : ตำแหน่ง : โทร : e-mail :	ผู้กำกับดูแล : ตำแหน่ง : รองอธิการบดี โทร : e-mail:

บทที่ 5

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ส่วนที่ 1
(IQA RMUTTO)

ประเด็นที่ 1.3 ตัวชี้วัดตามคู่มือการประเมินตนเองการวัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบัน (กลุ่ม 2 การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม(สป.อว.)
(ประเด็นที่ 1.3 จุดเน้นตามกลุ่มสถาบัน)

ประกอบด้วย 4 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 กรอบเกณฑ์การพิจารณาตัวชี้วัดตามคู่มือการประเมินตนเองการวัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบัน (กลุ่ม 2 การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

เรื่องที่ 2 ตารางแสดงผู้กำกับดูแล ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานและจัดทำรายงาน ระดับมหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2562 ประเด็นที่ 1.3

เรื่องที่ 3 ตารางสรุปผลการดำเนินงาน ผลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2562 ประเด็นที่ 1.3

เรื่องที่ 4 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและกำกับติดตามการดำเนินงานตามคู่มือการประเมินตนเองการวัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบัน (กลุ่ม 2 การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

เรื่องที่ 1 กรอบเกณฑ์การพิจารณาตัวชี้วัดตามคู่มือการประเมินตนเองการวัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบัน (กลุ่ม 2 การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) (ประเด็นที่ 1.3 จุดเน้นตามกลุ่มสถาบัน)

ระดับมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย ตัววัดผลการดำเนินงาน 4 ตัวชี้วัด และ ตัววัดศักยภาพองค์กร 4 ตัวชี้วัด รวมทั้งสิ้น 8 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด (KPI)	เกณฑ์พิจารณา
ตัววัดผลการดำเนินงาน (Performance indicators)	
1. นักศึกษาและบัณฑิตผู้ประกอบการ (Student and Graduate Entrepreneur)	สัดส่วนของจำนวนนักศึกษา/บัณฑิตที่เป็นผู้ประกอบการ (จบการศึกษาไม่เกิน 5 ปี) ที่เกิดจากกระบวนการพัฒนาผู้ประกอบการและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษา ต่อจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด (ทุกระดับชั้น)
2. รางวัลด้านผู้ประกอบการ (Startup Awards)	จำนวนรางวัลสำหรับผู้ประกอบการใหม่ที่เป็นนักศึกษาหรือบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติและนานาชาติต่อจำนวนนักศึกษาทั้งหมด (ทุกระดับการศึกษา)
3. งบประมาณจากแหล่งทุนภายนอกสนับสนุนการสร้างผู้ประกอบการ/ธุรกิจใหม่ (Startup Co-Investment Funding)	สัดส่วนงบประมาณจากแหล่งทุนภายนอกสนับสนุนการสร้างผู้ประกอบการ/ธุรกิจใหม่ อาทิ ศิษย์เก่า ภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม หรือ บุคคลภายนอก ต่อ งบประมาณดำเนินงานทั้งหมดของสถาบันอุดมศึกษา
4. บุคลากรสถาบันอุดมศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้สู่ภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม (Talent/Academic Mobility Consultation)	สัดส่วนบุคลากรจากสถาบันอุดมศึกษาทั้งอาจารย์และนักศึกษาไปถ่ายทอด/แลกเปลี่ยนความรู้เพื่อพัฒนาสินค้าและบริการแก่สถานประกอบการในภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม ต่อ จำนวนบุคลากรทั้งหมดต่อปี
ตัววัดศักยภาพองค์กร (Potential indicators)	
5. ระบบนิเวศน์ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเร่งพัฒนาผู้ประกอบการในสถาบันอุดมศึกษา (Technological/ Innovation-Driven Entrepreneurial Ecosystem)	สิ่งสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเร่งพัฒนาผู้ประกอบการในสถาบันอุดมศึกษา

ตัวชี้วัด (KPI)	เกณฑ์พิจารณา
6. หลักสูตร/โปรแกรมเฉพาะที่ใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Technological/ Innovation-Driven Entrepreneurial Education)	ร้อยละของจำนวนหลักสูตร/โปรแกรมเฉพาะที่ใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ทั้งหลักสูตรมีปริญญาและไม่มีปริญญา (Degree and Non-degree program) ต่อจำนวนหลักสูตรทั้งหมด
7. งบประมาณการพัฒนาเทคโนโลยี/นวัตกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการของสถาบันอุดมศึกษา (Technological/Innovative Development Funding)	งบประมาณการพัฒนาเทคโนโลยี/นวัตกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการของสถาบันอุดมศึกษา ต้องงบประมาณดำเนินงานทั้งหมด
8. ความร่วมมือเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมกับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมของสถาบันอุดมศึกษา (University - Industry Linkage)	จำนวนความร่วมมือเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมระหว่างภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่อจำนวนความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งหมดของสถาบันอุดมศึกษา

เรื่องที่ 2 ตารางแสดงผู้กำกับดูแล ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานและจัดทำรายงาน ระดับมหาวิทยาลัย
ประจำปีการศึกษา 2562 (ประเด็นที่ 1.3 จุดเน้นตามกลุ่มสถาบัน)

ตัวชี้วัด (KPI)	ผู้กำกับตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ/หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ผู้จัดเก็บข้อมูล/ผู้รายงาน
ตัววัดผลการดำเนินงาน (Performance indicators)			
(1) นักศึกษาและบัณฑิต ผู้ประกอบการ (Student and Graduate Entrepreneur)	รองอธิการบดี (นางจตุพร อรุณกมลศรี)	ผอ.สำนักงานศูนย์บ่มเพาะ วิสาหกิจ (ผศ.ศิริวรรณ คิตประเสริฐ)	น.ส.ณิชนน โหมดพันธุ์
(2) รางวัลด้านผู้ประกอบการ (Startup Awards)	รองอธิการบดี (นางจตุพร อรุณกมลศรี)	ผอ.สำนักงานศูนย์บ่มเพาะ วิสาหกิจ (ผศ.ศิริวรรณ คิตประเสริฐ)	น.ส.กุลวิรินทร์ สุพิพัฒน์พร
(3) งบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก สนับสนุนการสร้างผู้ประกอบการ/ ธุรกิจใหม่ (Startup Co-Investment Funding)	รองอธิการบดี (นางจตุพร อรุณกมลศรี)	ผอ.สำนักงานศูนย์บ่มเพาะ วิสาหกิจ (ผศ.ศิริวรรณ คิตประเสริฐ)	น.ส.กุลวิรินทร์ สุพิพัฒน์พร
(4) บุคลากรสถาบันอุดมศึกษา แลกเปลี่ยนความรู้สู่ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรม (Talent/Academic Mobility Consultation)	รองอธิการบดี (นางจตุพร อรุณกมลศรี)	ผอ.สำนักงานศูนย์บ่มเพาะ วิสาหกิจ (ผศ.ศิริวรรณ คิตประเสริฐ)	น.ส.กุลวิรินทร์ สุพิพัฒน์พร
ตัววัดศักยภาพองค์กร (Potential indicators)			
(5) ระบบนิเวศน์ด้านเทคโนโลยีและ นวัตกรรมเพื่อเร่งพัฒนา ผู้ประกอบการในสถาบันอุดมศึกษา (Technological/ Innovation- Driven Entrepreneurial Ecosystem)	รองอธิการบดี (นางจตุพร อรุณกมลศรี)	ผอ.สำนักงานศูนย์บ่มเพาะ วิสาหกิจ (ผศ.ศิริวรรณ คิตประเสริฐ)	น.ส.ณิชนน โหมดพันธุ์
(6) หลักสูตร/โปรแกรมเฉพาะที่ใช้ เทคโนโลยี/นวัตกรรมเพื่อพัฒนาความ เป็นผู้ประกอบการ (Technological/ Innovation-Driven Entrepreneurial Education)	รองอธิการบดี (ผศ.สุรีย์วรรณ เมณฑกานูนวงศ์)	ผอ.สวท (ผศ.ดลฤทัย ศรีทะ)	น.ส.เพ็ญศิริ โฉมกาย

ตัวชี้วัด (KPI)	ผู้กำกับตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ/หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	ผู้จัดเก็บข้อมูล/ผู้รายงาน
(7) งบประมาณการพัฒนาเทคโนโลยี/ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาความเป็น ผู้ประกอบการของสถาบันอุดมศึกษา (Technological/Innovative Development Funding)	รองอธิการบดี (นางจตุพร อรุณกมลศรี)	ผอ.สำนักงานศูนย์บ่มเพาะ วิสาหกิจ (ผศ.ศิริวรรณ คิตประเสริฐ)	น.ส.กุลวิพันธ์ สุพิพัฒน์พร
(8) ความร่วมมือเพื่อพัฒนา ผู้ประกอบการและส่งเสริมการสร้าง นวัตกรรมกับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม ของสถาบันอุดมศึกษา (University - Industry Linkage)	รองอธิการบดี (นางจตุพร อรุณกมลศรี)	ผอ.สำนักงานศูนย์บ่มเพาะ วิสาหกิจ (ผศ.ศิริวรรณ คิตประเสริฐ)	น.ส.ณิชมน โหมดพันธุ์

อ้างอิง: คู่มือการประเมินตนเอง การกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเชิงยุทธศาสตร์ (กลุ่ม 2 การพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรม น.26 – 35)

หน่วยงานรับผิดชอบภาพรวม : สำนักงานศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ

ผู้รับผิดชอบภาพรวม : ผศ.ศิริวรรณ คิตประเสริฐ

ตำแหน่ง : ผอ.สำนักงานศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ

โทร : 081-377-5809

e-mail : siriwan_kh@rmutto.ac.th

ผู้กำกับดูแล : นางจตุพร อรุณกมลศรี

ตำแหน่ง : รองอธิการบดี

โทร : 081-699-6803

e-mail : jatuporn@yahoo.com

เรื่องที่ 3 ตารางสรุปผลการดำเนินงาน ผลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2562 (1 มิ.ย.62 - 31 พ.ค. 63) (ประเด็นที่ 1.3 จุดเน้นตามกลุ่มสถาบัน)

ตารางวิเคราะห์คุณภาพการศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย

● 0.00-1.50 ต้องปรับปรุงเร่งด่วน   ● 1.51-2.50 ต้องปรับปรุง   ● 2.51-3.50 พอใช้
● 3.51-4.50 ดี   ● 4.51-5.00 ดีมาก

ตัวชี้วัด (KPI)	เป้า หมาย	ผลการดำเนินงาน									บรรลุ / ไม่ บรรลุ	ผู้กำกับ ตัวชี้วัด/ ผู้รับผิดชอบ
		6 เดือน			9 เดือน			11 เดือน				
		ตัวตั้ง/ ตัวหาร	ผล	คะแนน	ตัวตั้ง/ ตัวหาร	ผล	คะแนน	ตัวตั้ง/ ตัวหาร	ผล	คะแนน		
ตัววัดผลการดำเนินงาน (Performance indicators)												
(1) นักศึกษาและบัณฑิต ผู้ประกอบการ (Student and Graduate Entrepreneur) หลักฐาน												รองฯจตุพร/ ผอ.สนง. ศูนย์บ่ม เพาะ วิสาหกิจ
(2) รางวัลด้าน ผู้ประกอบการ (Startup Awards) หลักฐาน												รองฯจตุพร/ ผอ.สนง. ศูนย์บ่ม เพาะ วิสาหกิจ
(3) งบประมาณจากแหล่ง ทุนภายนอกสนับสนุนการ สร้างผู้ประกอบการ/ธุรกิจ ใหม่ (Startup Co- Investment Funding) หลักฐาน												รองฯจตุพร/ ผอ.สนง. ศูนย์บ่ม เพาะ วิสาหกิจ
(4) บุคลากร สถาบันอุดมศึกษา แลกเปลี่ยนความรู้สู่ภาค ธุรกิจ/อุตสาหกรรม (Talent/Academic Mobility Consultation) หลักฐาน												รองฯจตุพร/ ผอ.สนง. ศูนย์บ่ม เพาะ วิสาหกิจ

ตัวชี้วัด (KPI)	เป้า หมาย	ผลการดำเนินงาน									บรรลุ / ไม่ บรรลุ	ผู้กำกับ ตัวชี้วัด/ ผู้รับผิดชอบ
		6 เดือน			9 เดือน			11 เดือน				
		ตัวตั้ง/ ตัวหาร	ผล	คะแนน	ตัวตั้ง/ ตัวหาร	ผล	คะแนน	ตัวตั้ง/ ตัวหาร	ผล	คะแนน		
ตัววัดศักยภาพองค์กร (Potential indicators)												
(5) ระบบนิเวศน์ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเร่งพัฒนาผู้ประกอบการในสถาบันอุดมศึกษา (Technological/ Innovation -Driven Entrepreneurial Ecosystem) หลักฐาน												รองฯจตุพร/ ผอ.สนง. ศูนย์บ่ม เพาะ วิสาหกิจ
(6) หลักสูตร/โปรแกรมเฉพาะ ที่ใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Technological/ Innovation-Driven Entrepreneurial Education) หลักฐาน												รองฯสุรีย์ วรรณ/ ผอ.สวท
(7) งบประมาณการพัฒนาเทคโนโลยี/นวัตกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการของสถาบันอุดมศึกษา (Technological/Innovative Development Funding) หลักฐาน												รองฯจตุพร/ ผอ.สนง. ศูนย์บ่ม เพาะ วิสาหกิจ
(8) ความร่วมมือเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมกับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมของสถาบันอุดมศึกษา (University - Industry Linkage) หลักฐาน												รองฯจตุพร/ ผอ.สนง. ศูนย์บ่ม เพาะ วิสาหกิจ

เรื่องที่ 4 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและกำกับติดตามการดำเนินงานตามคู่มือการประเมินตนเองการ
วัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบัน (กลุ่ม 2 การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม) สำนักงานปลัดกระทรวงการ
อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) (ประเด็นที่ 1.3 จุดเน้นตามกลุ่มสถาบัน)

(ร่าง)คำสั่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

ที่ /๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและกำกับติดตามการดำเนินงานตามการวัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบัน

เพื่อให้การดำเนินงานระบบและกลไกตามการวัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบันของมหาวิทยาลัยเป็นไป
ตามกรอบการดำเนินงานของสำนักปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) กำหนด
เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗
แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและกำกับ
ติดตามการดำเนินงานตามการวัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบัน ดังต่อไปนี้

๑. คณะกรรมการอำนวยการ

อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	เป็นประธานกรรมการ
รองอธิการบดีทุกท่าน	เป็นกรรมการ
ผู้ช่วยอธิการบดีทุกท่าน	เป็นกรรมการ
คณบดีทุกท่าน	เป็นกรรมการ
ผู้อำนวยการสถาบันกองทุกท่าน/สำนัก/	เป็นกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ	เป็นกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

๑. กำหนด/ทบทวนนโยบาย และเป้าหมายการวัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบัน
๒. กำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามระบบ
๓. พิจารณามอบหมายให้มีคณะกรรมการดำเนินงานตามเกณฑ์ตัวชี้วัดตามลำดับ
๔. พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจตามที่เห็นสมควร เพื่อกำกับ ดูแล และติดตามการ
ดำเนินงานตามการวัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบันของมหาวิทยาลัย
๕. ให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา และกำกับติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตาม
แผนและเป้าหมายที่กำหนด

๒. คณะกรรมการดำเนินงาน

- ๒.๑ คณะกรรมการกำกับตัวชี้วัด

รองอธิการบดีกำกับ ดูแลด้านวิจัยและบริการวิชาการ	เป็นประธานกรรมการ
รองอธิการบดีทุกท่าน	เป็นกรรมการ
ผู้ช่วยอธิการบดีทุกท่าน	เป็นกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ	เป็นกรรมการและเลขานุการ
๒.๒ คณะกรรมการรับผิดชอบตัวชี้วัด	
ผู้อำนวยการสถาบัน/สำนัก/กองทุกท่าน	เป็นกรรมการรอง
ผู้อำนวยการสถาบัน/สำนัก/กองทุกท่าน	เป็นกรรมการ
๒.๓ คณะกรรมการจัดเก็บข้อมูลและรายงานผลตามตัวชี้วัด	
นาย	เป็นกรรมการ
นางสาว	เป็นกรรมการ
นางสาว	เป็นกรรมการ
นางสาว	เป็นกรรมการ
นางสาว	เป็นกรรมการ
นางสาว	เป็นกรรมการ
นาง	เป็นกรรมการ
นาย	เป็นกรรมการ
นาย	เป็นกรรมการ
นางสาว	เป็นกรรมการ
นาย	เป็นกรรมการ
นางสาว	เป็นกรรมการ

มีหน้าที่ ดังนี้

๑. ทบทวนและจัดทำแผนการดำเนินงานตามการวัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบัน
๒. กำกับ ติดตาม และส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานตามการวัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบัน ให้เป็นไปตามระบบหรือตามแผน
๓. ดำเนินการให้มีการประเมินตามตัวชี้วัดการวัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบัน ของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔. จัดเก็บสนับสนุนข้อมูล และรายงานผลการดำเนินงานตามการวัดผลศักยภาพตามกลุ่ม/สถาบันของมหาวิทยาลัยในส่วนที่รับผิดชอบ
๕. กำกับติดตาม ตรวจสอบการจัดเก็บ การบันทึกข้อมูลให้เป็นไปตามเกณฑ์ตัวชี้วัด
๖. เสนอแนะแต่งตั้งคณะกรรมการตามที่เหมาะสม เพื่อกำกับติดตามการดำเนินงาน กลไกและวิธีการให้การจัดทำรายงานการประเมินตนเองการวัดผลศักยภาพตามกลุ่มสถาบันให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
๗. ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับจุดเน้นตามกลุ่มสถาบัน ตามที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมอบหมาย

๓ .คณะกรรมการประสานงาน

ผู้อำนวยการสำนักงานศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ	เป็นประธานกรรมการ
---	-------------------

หัวหน้างานทุกคณะ.....	เป็นกรรมการ
นาย	เป็นกรรมการ
นางสาว	เป็นกรรมการ
นางสาว	เป็นกรรมการ
นางสาว	เป็นกรรมการ
นางสาว	เป็นกรรมการและเลขานุการ
นางสาว	เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ ดังนี้

1. ประสานงานให้การกำกับติดตามส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานมีการดำเนินงานตามระบบ และกลไกที่มหาวิทยาลัยกำหนด
2. ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับจุดเน้นตามกลุ่มสถาบัน ตามที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

สั่ง ณ วันที่ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

(รองศาสตราจารย์ฤกษ์ชัย พุประทีปศิริ)

รักษาราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

ภาคผนวก

เอกสารอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562
2. พระราชบัญญัติ การอุดมศึกษา พ.ศ.2562
3. กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561
4. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.2561
5. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561
6. ประเด็นถาม/ตอบ จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องแนวทางการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานอุดมศึกษาใหม่ ระหว่างวันที่15 May - 4 June 2019
7. 10 ประเด็นตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา ฉบับใหม่ ที่สภามหาวิทยาลัยครบุรี
8. แบบ มคอ.2 ใหม่ (เห็นชอบโดยกกอ.)
9. คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)
10. แผนพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก พ.ศ.2563-2565
11. (ร่าง) คู่มือการประเมินตนเองกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเชิงยุทธศาสตร์
12. ตัวชี้วัดสำหรับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีตะวันออก(กตส.)
13. คู่มือ ITA 2020
14. พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546
15. พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2562
16. (ร่าง) เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ (Objectives and Key Results OKR)สำหรับ พ.ศ. 2563-2565
17. (ร่าง) นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.2563-2570 และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.2563-2565
18. OKRs กับการประกันคุณภาพการศึกษา
19. OKR vs. KPI ต่างกันอย่างไร อะไรดีกว่ากัน
20. คุณเข้าใจ “OKR” ดีแค่ไหน

ดาวน์โหลดเอกสาร